

ISSN 1318-5772 XXIX (2022) št. 3

BOŽJA BESEDA DANES

Revija Zavoda Biblično gibanje

SINODA: KLIC V NOVO ŽIVLJENJE

POGOVOR Z ZLATO KRAŠOVEC Teja Omerzel
Klic v novo življenje
na brezsignalnem območju

BOŽJA BESEDA RASTE Gregor Čušin
Kdor je videl sina ...

RAZLAGA ODLOMKA NOVE ZAVEZE Marko Rijavec
Roditi se od zgoraj

PAVLOVA OBČESTVA Maksimilijan Matjaž
Ob Božji besedi rasti kot Cerkev –
kot Kristusovo telo

BIBLIČNI TOPOS Samo Skralovnik
Duhovni nomadi

Ne živim več jaz,
ampak Kristus živi v meni.
(Gal 2,20)

ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ,
ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός

UVODNIK s. Snežna Večko	
NAPOTKI ZA EDINOST	3
BOŽJA BESEDA RASTE Gregor Čušin	
KDOR JE VIDEL SINA ...	4
PAPEŽ FRANČIŠEK POSLUŠA BOŽJO BESEDO Primož Erjavec	
SKUPAJ PO NOVI POTI	6
POGOVOR S PRIJATELJI BOŽJE BESEDE Teja Omerzel	
KLIC V NOVO ŽIVLJENJE NA BREZSIGNALNEM OBMOČJU	8
RAZLAGA ODLOMKA STARE ZAVEZE Anja Kastelic	
PROJEKT IZMAEL ALI PROJEKT IZAK?	12
RAZLAGA ODLOMKA NOVE ZAVEZE Marko Rijavec	
RODITI SE OD ZGORAJ	15
SINODALNA CERKEV Maksimilijan Matjaž	
OB BOŽJI BESEDI RASTI KOT CERKEV – KOT KRISTUSOVO TELO	18
BOŽJA BESEDA V PODOBI Luka Modic	
TVOJ JE DAN IN TUDI NOČ JE TVOJA (PS 74,16)	22
BIBLIČNI TOPOSI Samo Skralovnik	
DUHOVNI NOMADI	24
MALI KLJUČ SVETEGA PISMA s. Snežna Večko	
VSE OD ZAČETKA	27
CERKVENI OČETJE BEREJO SVETO PISMO br. Jan Dominik Bogataj	
IRENEJ LYONSKI O RAZMERJU MED RAZLIČNOSTJO IN EDINOSTJO	28
OSEBE V SVETEM PISMU Izet Veladžić	
TISTI MLADENIČ, KI SO GA ODNESLI MRTVEGA	31
SMEJATI SE S SVETIM PISMOM Samo Skralovnik ¹	
VELIK MAJHEN MOŽ	32
BOŽJA BESEDA NA SPLETU Janez Meden	
LUČ.SI	35
POROČILO Zlata Krašovec	
CERKEV APOSTOLSKIH DEL MED POSLUŠANJEM IN OZNANJEVANJEM	36
PRIPOROČAMO V BRANJE Teja Omerzel	
LITURGIČNI ZVEZEK MAVRICA	40
MOLITEV Z BOŽJO BESEDO Janez Meden	42

BOŽJA BESEDA DANES je katoliška biblična revija, ki jo izdaja Zavod Biblično gibanje s podporo SŠK. Izhaja trikrat letno.

Revijo lahko naročite ali odjavite po pošti na naslov gibanja in uredništva.

NASLOV ZAVODA IN UREDNIŠTVA:

Zavod Biblično gibanje
Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana
info@biblicnogibanje.si
www.biblicnogibanje.si
www.facebook.com/biblicnogibanje.si

UREDNIŠKI ODBOR:

Vlasta Doležal Rus, Zlata Krašovec, Tatjana Rupnik, Jure Koželj, Snežna Večko, Bogdan Rus, Marko Rijavec, Teja Omerzel

GLAVNI UREDNIK: Samo Skralovnik

ODGOVORNI UREDNIK: Maksimilijan Matjaž

LEKTORIRANJE: Aleksandra Kocmut

FOTOGRAFIJE: Avtorji uporabljenih fotografij so navedeni pod fotografijami.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Ian Schneider (Unsplash)

PRELOM IN PRIPRAVA ZA TISK: Robert Rošker

OBLIKOVNA ZASNOVA: Branka Smodiš

TISK: Salve, d. o. o., Ljubljana

Priporočen je prostovoljni dar za pokritje stroškov izhajanja revije.
Transakcijski račun pri Delavski hranilnici: SI56 6100 0002 0986006

NAPOTKI ZA EDINOST

Današnji svet je raztrgan in krvavi v množici bratov in sester. Prizadevanja za mir in edinost se zdijo brezuspešna, sploh so prepočasna za tiste, ki trpijo. Verujoči se zavedamo, da bi nam mir povrnila pokorščina Božji zamisli o svetu. V pričujoči *Božji besedi danes* zvemo, da si je za mir in edinost na Božji način prizadeval lyonski škof sv. Irenej, ki ga je papež Frančišek letos imenoval za cerkvenega učitelja – učitelja edinosti.

Irenej (rojen med letoma 120 in 140) je poudarjal, da je Cerkev razsejana po vsem svetu, a označilo ohranja, kakor da prebiva v eni hiši: »Čeprav na svetu obstajajo različni jeziki, je moč izročila ena in ista. Kajti Cerkev, ustanovljene v Germaniji, nimajo drugačne vere ali drugačnega izročila kot tiste pri Ibercih, pri Keltih, na Vzhodu, v Egiptu, v Libiji ali v središču sveta.« Irenej je preprečil, da bi spor med vzhodnimi in zahodnimi Cerkvami v zvezi s praznovanjem velike noči prerasel v kaj hujšega. Da bi preprečil razhajanja, je svetoval, da težja vprašanja o Svetem pismu zaradi omejenosti našega vedenja prepustimo Bogu.

V človeku pa je neka težnja, ki ga vleče v neslogo. Kot da mu je tema ljubša od svetlobe. Slikar brat Luka razmišlja, da je tudi noč v Božjem načrtu. Poleg dnevne svetlobe nam je dal temo. Ponoči je opravil velike rešitve in ponoči je klical svoje izbrance. Tudi njegov Sin se je rodil ponoči in ponoči je vstal od mrtvih. Morda toliko deluje ponoči, ker je skrivnostni Bog. Ali pa zato, ker človek bolj doživi svetlobo, ko se izmota iz teme, ki je grabila po njem. Takrat spozna, da je Bog pošiljal žarke v njegovo noč, dokler je ni razjasnil.

Publicistka Zlata Krašovec, ki je bila krščena po zaslugi stare mame, verjame, da je krst v njej nenehno zbuja željo po presežnem. Nobena cona udobja je ni mogla resnično uspavati, dokler se ni v polnosti oklenila vere Cerkve. Ali kot pravi posvečena sestra Anja Kastelic, ustvarjeni smo bili, da bi bili deležni Ljubezni, jo sprejemali in predajali. Ustvarjeni smo bili iz občestva treh Božjih oseb, ki se ljubijo na popolnoma svoboden način. Ustvarjeni smo bili, da bi živeli občestvo ljubljenih, da bi živeli nebeško kraljestvo.

To pomeni živeti pustolovščino živega odnosa

z Bogom. To je pustolovščina novega življenja. Opredeljuje ga svoboda, za katero nas je osvobodil Kristus (Gal 5,1). To je povsem kaj drugega kot razbijanje vrednot, ki tvorijo okvir našega življenja. Svoboda vključuje odgovornost zase, za bližnjega in za svet, naš skupni dom. Vključuje ljubezen, ki se konkretno daruje in je zato konkretno ranjena. V to pustolovščino se upa podati človek, ki je izkusil, da ga Oče brezpogojno ljubi, zato se je osvobo-

dil strahu zase. Poda se v odnose in tvega, da bo zavržen. Toda s tem je Božji sodelavec pri graditvi novega občestva odrešenih. V tem občestvu se razodeva medsebojno življenje treh Božjih oseb, kar svet tako zelo potrebuje in po čemer tako zelo hrepeni.

Ko si zakonca prizadevata za skupno rast, ko družine gojijo pristne medsebojne odnose, ko se v župnijskih občestvih podpirajo in sodelujejo, takrat odkrijemo, kaj je Kristus hotel, ko je ustanovil Cerkev. Takrat se živi sinoda, in to lahko ponudimo svetu. Kristus to pričakuje od nas. •••

foto: James Ereal

KDOR JE VIDEL SINA ...

Vse od malih nog me učijo, da je smisel mojega življenja, da »pridem k Bogu«. In je to težka naloga, ko ne veš točno, v katero smer bi se napotil, saj »Boga nikoli ni nihče videl«, kot je zapisal Janez (1 Jn 4,12).

Pa vendar je ta »nevidni Bog« vedno znova našel način, da se je človeku »pokazal«. O Bogu si lahko mislite, kar hočete – no, to čisto ne drži, kajne – nikakor pa mu ne morete očitati pomanjkanja domišljije!

Že ustvarjeni smo »bogopodobni«! Noetu je razpel mavrico, k Abrahamu prišel na obisk pod hrast! Jakob je trdil, da ga je videl iz obličje v obličje, a če smo natančni, se je celo noč ruval z angelom! Mojzesu je govoril iz gorečega grma, Eliju iz rahlega šepeta, ki je sledil ognju, potresu in viharju! Jona je imel zanimiv odnos z veliko ribo, grešnemu Baltazarju pa je spisal grafit!

Mnogi kralji in preroki so imeli videnja in sanje, a nobenemu se verjetno ni sanjalo, da bomo po tej paleti raznovrstnosti nazadnje pristali pri podobi sivolasega starčka na oblaku. Običajno s trikotnikom namesto avreole. Vem, da gre za simbolno znamenje »troedinega«, pa vendar: Bog kot raztresen profesor matematike?!

In pri tej podobi vztrajamo do današnjih dni! Od otroških risb do umetnin akademsko izobraženih!

A Bog ni odnehal. Da bi ga lahko ljudje videli – če smem zbanalizirati odrešenijsko zgodbo in veličino Božje ljubezni, ki želi z nami vstopiti v odnos, na tako preprosto misel – je sprejel in prevzel našo človeško podobo! Prišel je med nas, postal eden od nas, nam postal enak v vsem razen v tem, da ni grešil.

A blagoslovljeni z osebno svobodo tega učlovečenega Boga vidimo spet vsak po svoje. Nevernim je dobri človek, neke vrste hiپی, nekaterim celo prvi komunist – o, Bog se nas usmili! – poet in filozof ... Nekaterim še malo več, zdravilec in terapevt ... ranocelnik in psiholog ... bioenergetik ...

Vernim je Jezus, seveda, Kristus, Božji sin!

A tu se delitev šele začne, kajti mnogi ljudje so zaprli Jezusa v hlev! V štal! V jasli!

Jezusa vidijo kot majhnega, debelušnega dojenčka, ki je resda »Božji sin«, »kralj nebes in zemlje«,

»stvarnik vidnih in nevidnih reči« in seveda »odrešenik«, pa vendar ga dojemajo kot nebogljenega otroka, ki iz varnega materinega naročja sprejema darila tako preprostih pastirjev kot mogočnih kraljev in učenjakov ter nujno potrebuje našo pomoč, da ga zaščitimo pred mrzlim svetom in Herodom ... oziroma pred neverujočimi in oblastniki s preganjavico!

Kaj bi Jezus brez nas?!

Mnogo ljudi je zaprlo Jezusa v mizarsko delavnico! Jezusa vidijo kot pridnega delavca, ki se preživlja z delom svojih rok. Od jutra do večera se trudi z žago, dletom in kladivom ... morda tudi s sekiro ... Vmes pojé, kar mu mama skuha, in pomoli za pokojnega zemeljskega očeta, po katerem je podedoval obrt!

Jezus proletarec!

Ki nam steše vse od zibelke do truge, vmes pa še mizo, posteljo in seveda žlico!

Ki je še bolj zaposlen kot »Marta, Marta« in ima zato za duhovno še manj časa, kot ga je imela ona! Ki se ne meni za politiko in kulturo, še najmanj pa za umetnost!

Ki šest dni dela, sedmi dan pa počiva!

Ki vestno da cesarju, kar je cesarjevega ter Bogu, kar je božjega.

Mnogo ljudi želi zapreti Jezusa v Kano Galilejsko! V gostilno! V oštarijo, kjer poteka svatba! Kjer je veselje in ples!

Jezus je častni gost na naših slavnih: krstih, obhajilih, birmah, porokah in pogrebih. Brez njega ne gre, niti ko slavimo rojstne dneve in raznorazne obletnice. Jezus da piko na i, ko blagoslovljamo fasade, šole, konje in motorje. Na likofih vedno moli naprej, in če česar koli zmanjka, se zanašamo na čudež!

To je Jezus, ki mi pripoveduje vice!

To je Jezus, ki me zabava in nasmeje!

To je Jezus, zaradi katerega me boli glava v poneдельник in torek. Jezus, ki ga še v sredo preklinjam, a se že v četrtek veselim konca tedna!

Mnogo ljudi bi najraje zaprlo Jezusa v dvorano zadnje večerje! V cerkev! V farovž! V tabernakelj!

To je Jezus, ki ni »od tega sveta«!

V polmraku, ob prižganih svečah, zavrt v oblake dišečega dima, ki se dviga iz kadilnic, Jezus razkriva

Pa vendar je ta »nevidni Bog« vedno znova našel način, da se je človeku »pokazal«.

A blagoslovljeni z osebno svobodo tega učlovečenega Boga vidimo vsak po svoje.

Smisel življenja ni, da »pridem k Bogu«, temveč da pustim, da Bog pride k meni.

foto_Matt Lavasseur (Unsplash)

svoje skrivnosti! A le nekaterim! Le izbranim! Pa še njim šepetaje!

Ali pa sede za orgle, pravkar obnovljene in blagoslovljene, in že doni: »Povsod Boga!« ali kaj podobno glasnega, mi pa v večglasnem fortissimu pritegnemo, saj velja, da ljubezen pokrije množico grehov, orgle pa pokrijejo fušanje!

Pri zadnji večerji je Jezus vлил vodo v umivalnik in učencem umil noge, tu, v cerkvi, pa z vodo zalije rože v vazah na oltarju, brisačko pa si podloži pod kolena, da mu je udobneje med molitvijo rožnega venca!

To je Jezus izvoljenega ljudstva, ki mu je še drobtinica škoda za pogane!

To je Jezus, obdan z učenci, ki branijo otrokom in malim, da bi se približali!

To je Jezus modrih in razumnih, farizejev in pismoukov!

To je Jezus v pozlati in čipkah. Jezus v rokavicah! Mnogo ljudi misli, da se Jezusa da zapreti... in zato je za mnoge ljudi Jezus zaprt v grobu! Ali pa v nebesih. Saj je vseeno. Ali pa celo isto?!

Vse zapisano je (žal) podoba naše Cerkve. Cerkve, ki je vendarle že doživela binkošti, prihod Svetega Duha. Ki je bil zraven že ob stvarjenju in bo zraven ob koncu časov. Ki je zraven vedno, ko ... no,

vedno! In je neulovljiv! Neopisljiv! Neizmeren! Neverjeten! In prav zaradi slednje lastnosti mnogi sploh ne verjamejo, da je! Pa ne le tisti, ki trdijo, da Boga ni – ker ga nikoli ni nihče videl – te bi človek še nekako razumel, ampak tudi ljudje, ki pravijo, da verjamejo v Boga, še več, ki pravijo, da vanj celo verujejo!

In vso to neulovljivo, neopisljivo, neizmerno neverjetnost smo si preslikali v golobčka! Ki nam gre na živce, ker pušča svoj podpis na naših pometenih dvoriščih in okenskih policah.

Smisel življenja ni, da »pridem k Bogu«, temveč da pustim, da Bog pride k meni. Da spoznam, da je On to že davno storil. Da živim iz tega spoznanja, iz te ljubezni, kajti Jezus ni obtičal ne v hlevu ne v delavnici ne v gostilni ne v cerkvi ne v grobu ne v nebesih!

Odkar je Božji Sin postal človek, se do Boga ne da več priti mimo človeka. Nemogoče!

Odkar je Božji Sin postal človek, se Boga ne da ljubiti, ne da bi ljubil človeka. Nemogoče!

Kajti kdor je videl Sina, je videl Očeta (Jn 14,9). Sin in Oče sta eno (Jn 10,30). In kdor ljubi Sina, ljubi Očeta. Kajti kdor ljubi Sina, se bo držal njegove besede, in Oče ga bo ljubil in skupaj s Sinom bo prebival pri njem (Jn 14,23).

V njem (glej Gal 2,20) ... pa ne le glej. Živi! •••

Odkar je Božji Sin postal človek, se do Boga ne da več priti mimo človeka. Nemogoče!

Odkar je Božji Sin postal človek, se Boga ne da ljubiti, ne da bi ljubil človeka. Nemogoče!

SKUPAJ PO NOVI POTI

V svojih nagovorih se v tem letu papež Frančišek ne naveliča predstavljati novih načinov Cerkve, take, ki posluša, hodi skupaj, gre na nove poti, gre v svojo globino.

STOPITI ONKRAJ, ITI DALJE

V homiliji o modrih z vzhoda 6. januarja 2022 je papež postavil vprašanje: »Po kaki poti vere hodimo?« S tem je že v začetku leta zastavil temo, h kateri se je med letom rad vračal. Cerkev naj hodi po novih poteh, se glasi njegova spodbuda.

Kako poteka pot moje vere? Je parkirana ali pa hodi? Da bi se nanjo podali, mora vero spodbuditi želja, da vstopimo v pustolovščino živega odnosa z Bogom. Tako se modri vrnejo »po drugi poti« in s tem spodbujajo nas, da se podamo na nove poti. To je ustvarjalnost Duha, ki vedno dela nove stvari. V tem trenutku je to tudi ena od nalog sinode: skupaj hoditi v poslušanju, da bi nam Duh nakazal nove poti, načine, kako prinesiti evangelij v srce tistega, ki je brezbrizen, ki je daleč, ki je izgubil upanje, a išče to, kar so našli modri: »silno veselje«. Stopiti onkraj, iti dalje.

NOV SLOG DUHA

Posameznim skupinam, npr. 13. januarja 2022 članom Katoliške akcije, je sveti oče med letom odkrival prave pomene sinodalnosti.

Ne pozabimo, da sinodalnost ni preprosta razprava in niti iskanje večinskega soglasja, kar počne parlament. To ni načrt, program, ki ga je treba izvesti. Ne. Gre za slog, ki ga je treba sprejeti in v katerem je glavni protagonist Sveti Duh, ki se izraža predvsem v Božji besedi, ki jo skupaj beremo, premišljujemo in delimo.

IZKUSITI SINODALNO CERKEV

Romarje iz Poljske je Frančišek 28. 4.

2022 opozoril na to, kar se že dogaja znotraj cerkvenega občestva, ki živi sinodalno.

Upam, da si ne samo prizadevate za to sinodo, ampak da ste že okusili njeno izkušnjo, ponovno odkrili lepoto cerkvenega občestva, skupnega življenja vere, prevzemanja vzajemne odgovornosti drug do drugega, podelitve izkušnje Boga tudi s tistimi, ki so navidezno oddaljeni ali razmišljajo drugače. Tudi romanje je lepa podoba sinodalne Cerkve, ki hodi skupaj po poteh apostolov kot družina sester in bratov, ki prihajajo iz različnih župnij in iz različnih skupnosti in cerkvenih skupin: duhovnikov in vernih laikov, poročenih in posvečenih oseb.

HARMONIJA RAZNOLIKOSTI

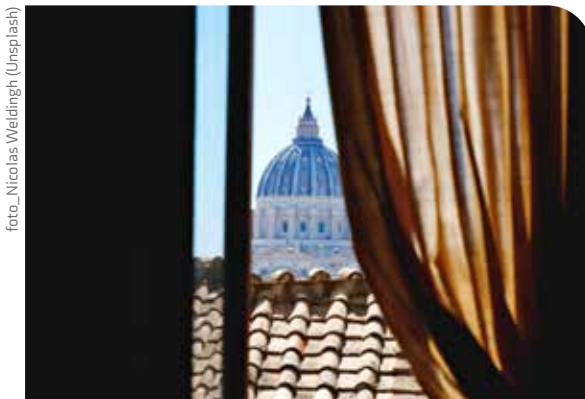
V letošnji poslanici za dan molitve za poklice je Frančišek 8. maja 2022 soočil skupno hojo in različne karizme in poklice.

Čutimo nujnost, da hodimo skupaj in gojimo razsežnosti poslušanja, sodelovanja in soudeležbe. Skupna hoja je temeljna poklicanost Cerkve in samo v tem okviru je mogoče odkriti in ovrednotiti različne poklice, karizme in službe. Hkrati pa vemo, da Cerkev obstaja zato, da evangelizira, gre ven iz sebe in seje seme evangelija v zgodovino. Zato je takšno poslanstvo možno prav s sinergijo vseh pastoralnih področij, še prej pa z vključevanjem vseh Gospodovih učencev. To je skrivnost Cerkve: v sobivanju razlik je znamenje in orodje tega, k čemur je poklicano celotno človeštvo. Zato mora Cerkev postajati vse

bolj sposobna hoditi skupaj v harmoniji raznolikosti, v kateri lahko vsakdo prispeva svoj delež in dejavno sodeluje.

SPREMLJEVALCI GOSPODA

27. maja 2022 je papež udeležence plenarnega zasedanja Papeške

foto_Nicolas Welling (Unsplash)

Sinodalnost se izraža predvsem v Božji besedi, ki jo skupaj beremo, premišljujemo in delimo.

Skupna hoja je temeljna poklicanost Cerkve in samo v tem okviru je mogoče odkriti in ovrednotiti različne poklice, karizme in službe.

foto: Jam Os (Unsplash)

komisije za Latinsko Ameriko v video sporočilu spodbudil k skupnemu odkrivanju sinodalnosti.

Sinodalna pot, ki je bila značilna za prvo Cerkev, je v Latinski cerkvi izginila, medtem ko so jo vzhodne Cerkve ohranile. Pavel VI. jo je ponovno uvedel ob koncu drugega vati-kanskega koncila, ko je ustanovil tajništvo škofovske sinode. Gre za sposobnost, ki jo je treba ponovno pridobiti: ob tem po eni strani odkrivamo svojo majhnost, po drugi strani pa dejstvo, da je ta priložnost ugoden čas (veliki kairós), ki ga je treba izkoristiti za polno osebno in pastoralno spreobrnjenje. Pomembno je dajati prostor Svetemu Duhu, ne da bi si domišljali, da vemo vse vnaprej. Dalje je evharistična razsežnost temelj pristne sinodalnosti, brez nje bi bilo naše sodelovanje zgolj parlamentarizem, v resnici pa gre za izraz cerkvenega občestva, ki si prizadeva, da bi se spravilo v gibanje. Vsi krščeni so »synodoi« – prijatelji, ki spremljajo Gospoda na njegovi poti.

PASTIR DAJE RITEM POTI

V intervjuju za CNN Portugalska je rimski škof 8. septembra 2022 predstavil različnost hoje po novih poteh in škofa kot tistega, ki daje ritem za različnost. Sinodalno razsežnost je v ospredje postavil sveti Pavel VI., tako da se Cerkev sinodalne poti uči že zadnjih petdeset let. Res je, da na tej poti ne manjka ločitev. Nekateri tečejo naprej, drugi

ostajajo zadaj, kar je pravzaprav »teologija poti«. A škof je kakor dobri pastir, ki se mora znati gibati sredi Božjega ljudstva, biti mora s tistimi, ki so spredaj, biti mora na sredi in biti mora zadaj. Pastir, ki stoji samo na enem mestu, ni koristen. Govoriti mora s tistimi, ki so spredaj, jim dajati dober ritem, jim pomagati, da se ne izgubijo, ostati v sredini, da začuti vonj ljudi, vonj ljudstva, in biti zadaj s tistimi, ki so manj pripravljeni na spremembo, ter jih spremljati.

CERKEV MOLITVE

Papež je 3. oktobra 2022 v molitvenem namenu za mesec oktober ponovno povabil k poslušanju Svetega Duha, kar bo nova pot Cerkve.

Kaj pomeni »iti se sinodo«? V grščini pomeni »hoditi skupaj« ter hoditi v isto smer. Bog namreč to pričakuje od Cerkve tretjega tisočletja. Da bi ponovno pridobila zavest, da je ljudstvo na poti in da to mora početi skupaj. Cerkev s tem sinodalnim slogom je Cerkev poslušanja, ki ve, da je poslušati več kot le slišati. Poslušati se med sabo v naši različnosti ter odpreti vrata tistemu, ki je zunaj Cerkve. Ne gre za to, da bi zbiral mnenja niti da bi ustanovila parlament. Sinoda ni raziskava. Gre za to, da se prisluhne protago-nistu, ki je Sveti Duh, gre za to, da se moli. Brez molitve ne bo sinode. Izkoristimo to priložnost, da bomo Cerkev bližine, ki je slog Boga. Torej bližina. • • •

Pomembno je dajati prostor Svetemu Duhu, ne da bi si domišljali, da vemo vse vnaprej.

To je skrivnost Cerkve: v sobivanju razlik je znamenje in orodje tega, k čemur je poklicano celotno človeštvo.

KLIC V NOVO ŽIVLJENJE NA BREZSIGNALNEM OBMOČJU

Ste se kdaj vprašali, kakšen je videti »klic v Novo življenje«?

Ste kdaj hodili po ulici in se poigrali z mislijo, kdo od mimoidočih je že »prejel« Njegov klic?

Toliko duš nas roma po tem svetu ... in vendarle ni logično pričakovati, da smo bili vsi nagovorjeni in poklicani po enaki poti, znotraj večini dobro poznanih struktur Cerkve, s sovzgojo krščanske družine in veroučnega kurikulumu, ki so nam ga skušali na bolj ali manj posrečen način podati naši veroučitelji in duhovniki.

Te lahko »klic v Novo življenje« doleti v otroštvu ali po birmi? Morda v srednji šoli? Po poroki? V zrelih ali zlatih letih? Tik pred odhodom s tega sveta?

Kdaj je »Njegov klic« doletel tebe? Kako si se odzval? Si že komu pomagal ujeti signal, ko je iskal Presežno?

Zgodba Zlate Krašovec, dragocene sodelavke naše uredniške ekipe in prijateljice Božje besede, ki je ob vsem tem tudi mama, žena ..., vas prav gotovo ne bo pustila malodušnih. Morda vam celo odstre kakšen predsodek, vas pusti odprtih ust in navduši, da boste pomagali urediti povezave Gospodu, ki kliče, tudi na »brezsIGNALna« območja.

Pred nami je zgodba o »klicu v Novo življenje« Zlate Krašovec.

Kot tri tedne stara malčica ste bili leta 1951 deležni prvega srečanja z Gospodom. Svoj krst primerjate s pomenljivo prisposodobno, pravite namreč, da je bilo to za vas kakor zrno graha iz Andersenove pravljice. Nam lahko poveste kaj več o tem?

Res je, o svojem krstu pogosto premišljam tako. Zrno graha, položeno pod celo goro pernic, žuli kraljično, da ne more spat. Sveti krst, tako verjamem, je v meni nenehno vzbujal željo po presežnem. Nobena cona udobja me ni mogla resnično uspavati. Že kot otrok sem čutila, da je »tisto nekaj več« čisto blizu: kdaj med ovčicami na modrem poletnem nebu, kdaj v skrivnostnem verzu kake pesmi, kjer se med peščico preprostih besed skriva nedoumljivo sporočilo, in spet kdaj v mojih lastnih

besedah, ki sem jih večkrat tudi na glas izrekala tistemu, ki me je poslušal, ko me nihče ni poslušal. Seveda ne morem izključiti možnosti, da bi tudi brez krsta dojemala svet na podoben način, gotovo pa ne bi imela »posode«, kamor bi lahko shranjevala te izkušnje. Ko kdaj poslušam razprave o tem, ali krstiti otroka, ki nima veliko možnosti, da ga bo okolje podpiralo pri verski vzgoji, v srcu vselej glasujem »za«. Verjamem, da obstajajo razlogi za pomisleke, in razumem, da je duhovniku težko podeliti zakrament, ko razmišlja, da bo imel mali kristjan zelo malo opore na dolgem romanju. Pa vendar, mar ne bo z njim Gospod? Mu ne bo pošiljal novih in novih spremljevalcev?

Kdo vas je pravzaprav nesel k svetemu krstu? Ste o tem kdaj govorili doma?

H krstu me je ponesla najprej globoka želja moje stare mame. Oče, ki je svojo mater globoko spoštoval, ji tega ni mogel odreči. Kaj je v srcu čutil takrat, pravzaprav ne vem. Vojna in dve leti partizanstva sta v petnajstletniku zamorila otroško vero, da ni mogla odrasti. A jo je pogrešal. Pogrešal tako zelo, da je mnogo let kasneje, po spreobrnjenju moje družine, pogosto povedal, kako srečna je bila stara mama, ker je verovala, kljub zelo težkemu življenju. Sam sebe ni čutil za vrednega, da bi se vrnil v Cerkev. O tem ni pripovedoval samo meni, temveč tudi najstarejšemu vnuku, mojemu sinu, ki je bil pri dvajsetih letih kot študent medicine skupaj z menoj katehumen. In ta, takrat še nekrščeni kristjan, mu je zagotovil, da je Božja ljubezen večja od vsega, kar nam kdaj očita naše srce. Ko je prišel njegov čas, je oče odšel na poslednjo pot s sveto popotnico.

Moja krstna botra, Marija, je bila žena babičinega brata. Spomin nanjo ohranjam s svojo hvaležnostjo. O njej vem malo, umrla je med delom na polju, menda v času žetve, ko še nisem dopolnila enega leta. Pri mojem krstu sta bila tudi starša, ki sta bila zato kasneje deležna težav in šikaniranja v službi in družbi. Doma o tem nismo dosti govorili. Imam pa spravljene neke papirje, ki se nanašajo

Sveti krst, tako verjamem, je v meni nenehno vzbujal željo po presežnem.

Kaj mi bodo nebesa, če tam ne bo moje mame!

Njegova navzočnost v največji meri prepoznavam po ljudeh, ki mi jih je pošiljal na pot.

foto S. Tatjana Splichal

na ta dogodek in razkrivajo ves bedni inženiring človeških duš tistega časa.

Gospod vselej poskrbi za svoje otroke. Tudi vam je poslal svojega angela varuha, bi lahko rekli. V mislih imam vašo babico. Nam zaupate, kako je skrbela za vajino povezanost z Gospodom, s Cerkvijo?

V otroštvu sem veliko časa preživela pri starih starših. Pri starših moje matere verskega življenja praktično ni bilo. Pa vendar sem tudi pri njiju dobila veliko dobrega. Posebno stari oče mi je podaril ogromno časa. Ure in ure mi je bral. Zelo sem bila navezana nanj. Kadar pri maši berem berilo, se pogosto spomnim nanj in prosim zanj Boga, da mu ne odreče deleža iz obilja svoje milosti. Drugače je bilo pri očetovih starših. Stari oče je bil vase zaprt in večinoma odsoten. Stara mama pa je bila tisto, kar je v mojih očeh podoba globoke in zdrave pobožnosti. Nikoli je nisem slišala, da bi koga obrekovala. Vedno je bila sposobna kaj dati, četudi ni imela skoraj ničesar. Ko sta se moja oče in mama ločila, je v svoji ljubezni ohranila oba. Pri

nobenem od njiju ni iskala kančka krivde. Ko sva zvečer pred spanjem molili, sva se spomnili tudi njiju. Med delom mi je pela stare Marijine pesmi, ob nedeljah sva hodili k maši. Takrat so bile še latinske, a oči so imele kaj videti. Božič in velika noč sta bila pri stari mami vedno čudovita. Posebno božič. Smrečica in papirnate jaslice po vsej veliki komodi, nad vsem tem pa večna lučka v bogkovem kotu ... Pravzaprav sem bila povsem pripravljena za nauk in sprejem zakramentov. Ko je prišel čas za to, sem mamu celo vprašala, ali bi lahko šla. Ni bila za to. Ni mi mogla dati, česar sama ni imela. Tudi za to sem danes hvaležna. Če bi mi brez pravega žara to dovolila, bi morebiti zdaj životarila s plitko, neosebno vero ali pa od nje celo odpadla. Po zavrnitvi sem se hitro vdala. Kaj mi bodo nebesa, če tam ne bo moje mame! Takrat seveda nisem slutila, kako zna Bog presenetiti. Mama zdaj že tri leta živi pri meni. Pred kratkim, ko sem bila na duhovnem vikendu v Kančevcih, je del skrbi zanj prevzel srednji sin. Pa je nanese, da sta se po dolgem času srečala s prijateljem in beseda je stekla tudi o veri. Govorila sta o tem, kako Jezus stoji pred vrati in trka. Mi pa delamo preprih, odpiramo vsa

Ko se je bilo treba odločati za dobro, sem si prigovarjala: »Stori tako! Če zmoreš ti, potem to brez dvoma zmorejo tudi drugi, in svet je lahko lepši!«

mogoča vrata in okna, le tista, pred katerimi stoji Gospod, puščamo zaprta. Da bi mammo vključil v pogovor, jo je vprašal: »Kaj pa ti, so tudi tvoja vrata pred Jezusom zaprta?« Čeprav zmora mama zdaj le redko zbrati misli, je po kratkem premoru odgovorila: »Zdaj pa ne več!«

Kaj vidite, ko se z današnje perspektive ozrete nazaj v obdobje oddaljenosti od Gospoda? Prepoznate Njegovo prisotnost v tistem obdobju življenja? Kako, po kom, kje?

Vsekakor. Čeprav se tega nisem zavedala, je bil ves čas ob meni. Varoval me je, da nisem kdaj zabredla pregloboko. Da so moje misli, besede in dejanja ostajala v okvirih krščanske etike, čeprav ne zmeraj tudi morale. Varoval me je, da se v obdobju iskanja nisem izgubila ...

Čeprav se nisem zavedala, sem bila kot metulj, ki je padel v pomije in ga od tam lahko reši le Gospod. In rešil me je.

foto: Tatjana Splival

Ko dozorimo za prava vprašanja, ni več mogoče, da ne bi iskali odgovorov v Božji besedi.

Kako, po kom, kje sem čutila njegovo navzočnost? Mnogokrat, na različne načine, povsod. Prepoznavam jo v vprašanjih, ki sem si jih, oziroma raje, ki mi jih je zastavljal; prepoznavam jo v odkrivanju točno določenih odlomkov v točno določenih knjigah, kjer mi je ponujal ključ do odgovorov, ki sem jih iskala; prepoznavam jo po glasbi, ki je zaznamovala kak prav poseben trenutek ... V največji meri pa jo prepoznavam po ljudeh, ki mi jih je pošiljal na pot. Z veseljem bi omenila vsakega od njih, a če bi dodala le stavek ali dva opisa, kako me je Gospod po njih nagovarjal, bi bilo v eni številki te revije premalo prostora.

Kaj je bilo najtežje v načinu življenja »brez« Gospoda?

V tistem času sem pogosto razmišljala o tem, kako sem sama sebi edino zagotovilo tega, da je človek zmožen biti dober. Ko se je bilo treba odločati

za dobro, sem si prigovarjala: »Stori tako! Če zmoreš ti, potem to brez dvoma zmorejo tudi drugi, in svet je lahko lepši!« Seveda pa je v takem razmišljanju stalna nevarnost, da človek subjektivno oceni, da ta ali ona dobra stvar ne prispeva bistveno k lepoti sveta. In jo opusti ...

Kadar so prišli očitki vesti, sem se imela kdaj tudi za »nadpravično«. To danes razumem kot neka-kšno svetobolje. V resnici ni šlo za presežek pravičnosti, ampak pomanjkanje zaupanja v usmiljenje. Čeprav se nisem zavedala, sem bila kot metulj, ki je padel v pomije in ga od tam lahko reši le Gospod. In rešil me je.

Trenutek spreobrnjenja je vselej skorajda filmska scena, ki jo z odprtimi usti poslušamo. Kakšen je bil ta trenutek pri vas? Je sploh šlo za trenutek? Kako je Gospod trkal na vrata vašega srca?

Še eno vprašanje, ki bi zahtevalo knjigo. Ne, ni šlo za trenutek. Bila je puščava, ki je trajala deset let. Potrudila se bom biti kratka. Bližala sem se štiri-desetim, ko smo se iz Ljubljane preselili v Koper. Novo okolje, služba, trije otroci (eno, tri in deset let). Vse to je pomenilo, da nisem imela ravno časa za sklepanje novih znanstev. Nenadoma je do mene prihajalo veliko manj glasov iz okolice. Imela sem čas prisluhniti sebi in nisem več mogla preslišati notranjega klica po presežnem. Spoznala sem, da iščem boga. Sprva sploh ne krščanskega. Zdelo se mi je, da vem o krščanstvu že vse, kar je treba vedeti, in da mi to ne zadošča. Morda pa je v kaki drugi veri tisto, kar iščem? Iskala sem bolj ali manj po knjigah, za druženje z ljudmi zunaj doma nisem imela pravzaprav nobenega časa. Prav to me je verjetno obvarovalo, da nisem zabredla v kako sekto. A Bog je Zemljo ustvaril okroglo, in če človek dovolj dolgo tava, se bo nazadnje znašel tam, od koder izhaja. In tam me je čakal Jezus, naš Gospod. Bog, ki je oseba in ki name gleda kot na osebo. Kakšna čast! Bi si lahko sploh želela kaj več?

No, treba je bilo dojeti še to, kaj v življenju kristjana pomeni Cerkev. Pot vanjo se mi je odprla z »naključnim« obiskom predavanja v koprskem klubu krščanskih izobražencev. Kmalu se je izkazalo, da sploh ni šlo za naključje. Sledil je vstop v katehumenat. Pridružil se mi je enaindvajsetletni starejši sin, za spremljevalca pa mi je bil mož, ki se je pred mnogimi leti, kot se to po birmi pogosto

dogaja, od Cerkve popolnoma oddaljil. Mlajša sinova sta postala veroučenca in čez čas prejela zakramente ... Božja milost nas spremlja še naprej in težko je opisati, kako hvaležna sem, da se kasneje nobeden ni spet oddaljil.

Kateri del poti bi opisali kot trenutek, ko ste dokončno spoznali, da ste pritekli nazaj, v Očetov objem?

Bilo je sredi katehumenata. Ta v koprski škofiji traja leto in pol. Duhovnik iz sosednje župnije, ki je vedel, da vsak nedeljski večer preživljamo na srečanjih v rotundi, me je napol v šali vprašal: »No, Zlata, zdaj ste pa že gotovo neučakani, ko se katehumenat tako dolgo vleče.« Takrat me je prešinilo in zavedela sem se, da se mi sploh ne mudi. Da sta moja ves čas in vsa večnost. Če bi kdo vame izstrelil kroglo, bi se odbila od mene in ostala bi nepoškodovana, sem bila prepričana. Tako trdno sem verjela, da se mi pred sprejemom zakramentov ne more nič zgoditi. Imela sem prav. Kajti tudi če bi me v tistem času res zadela krogla, sem v veri zakramente prejela že predtem.

Kakšno vlogo igra v vaši zgodbi Božja Beseda? Na kakšen način Božjo Besedo danes uporabljate v svojem vsakdanu? Kako z njo utirate pot, po kateri v vaše življenje in življenja vaših bližnjih vstopa Gospod?

Ni dolgo tega, ko mi je starejši vnuk, ki je pravkar končal srednjo šolo, mimogrede omenil profesorja filozofije, ki je dijakom povedal (Bog ga blagoslovi), da v Svetem pismu najdemo odgovor na vsako vprašanje. Spomnila sem se na misel, ki sem jo neke prebrala: »Vedno so odgovori pred vprašanji. Dolga je pot, da dozorimo za postavljanje pravih vprašanj, ki so primerna kot ključ za odgovore.« Ko dozorimo za prava vprašanja, ni več mogoče, da ne bi iskali odgovorov v Božji besedi. In iščem jih v njej.

Če bi danes srečali osebo, ki še ne pozna Gospoda, je oddaljena – kaj bi ji povedali?

»Brez mene ne morete storiti ničesar,« pravi Gospod. Zato je vse odvisno od tega, ali bi bila iskrica že prižgana, to pomeni, da bi bila ta oseba že iskalec in da bi jaz to prepoznala. Kaj bi ji povedala, je težko reči. Odvisno od osebe in okoliščin.

Vsekakor pa ne bi imela težav z odkrivanjem vsebine. Govorila bi »iz sebe«. Da bi bolje razumeli, kaj mislim z besedno zvezo »govoriti iz sebe«, se poskusimo spomniti kakšne pridige, ki nas je še posebej nagovorila, zato ker smo z vsem bitjem čutili, da duhovnik ne le globoko verjame, temveč tudi živi tisto, o čemer govori. »Iz sebe« govori človek, kadar pripoveduje natančno tisto in samo tisto, kar je v njem, ko ničesar ne preračunava in še manj razmišlja o tem, ali bo njegovo govorjenje všečno ali ne. S tem smo že blizu tega, da govorimo tisto, kar »nam je dano govoriti«.

foto: Tatjana Splichal

Katera svetopisemska oseba ali misel vam je še posebej ljuba in zakaj?

Težko bi izbrala eno samo. So misli trenutka, misli dneva, misli večera ... a v svojem profilu na Twitterju imam zapisano misel: »Veselite se v upanju, potrpite v tiski, vztrajajte v molitvi.« (Rim 12,12) Med svetopisemskimi osebami pa pogosto čutim podobnost z očetom božjastnega dečka (Mr 9,2), ki na Jezusovo vprašanje, ali veruje, odgovori: »Verujem, pomagaj moji neveri!« Verujemo vselej premalo, a Gospod bo to dopolnil.

Verujemo vselej premalo, a Gospod bo to dopolnil.

Spoštovana gospa Zlata Krašovec, vaše besede so živo pričevanje o Njegovem delovanju v naših življenjih. So odslikava Presežnega v tem svetu. Hvaležni smo vam za vse, kar ste že storili za razcvet Božjega kraljestva tukaj na Zemlji, tudi s sodelovanjem v našem uredništvu, in veselimo se vseh plodov, ki šele zorijo. • • •

PROJEKT IZMAEL ALI PROJEKT IZAK?

Ni dovolj,
da nas je Kristus
osvobodil,
temeljno je,
ali človek
svoboden tudi
ostane.

Božje
kraljestvo
je tam, kjer
ljudje živijo
odrešene
odnose.

Ustvarjeni smo bili, da bi bili deležni Ljubezni, jo sprejemali in predajali. Ustvarjeni smo bili iz občestva treh Božjih oseb, ki se ljubijo na popolnoma svoboden način. Ustvarjeni smo bili, da bi živeli občestvo ljubljenih, da bi živeli Nebeško kraljestvo.

A prišla je kača. Prišla je »strganina«, prišel je greh, v naše življenje je vdrla smrt in odnos ni bil več enostaven in lep. V človeku se je rodilo prepričanje, da mu Gospod Bog nič več ne privoščiči, zato je prepričan, da se mora znajti sam, in še to v svetu, ki si ga sploh ni izbral. Človek tako začne grabiti, posedovati, nadzirati, saj hoče »splezati v nebo«, od koder – tako sluti globoko v srcu – je prišel. Začne se čas, ko človek želi biti glavni protagonist, povsod in v vsem. Začnejo se torej »projekti Izmael«, v katerih je glavni avtor človek.

NOVO ROJSTVO

Po prvem padcu lahko starši rojevajo otroke le še za smrt. Podarijo mu sicer biološko življenje (gr. *bios*), ne morejo mu pa dati večnega življenja (gr. *zoe*). To pripada samo Bogu, zato ga je človeštvo lahko ponovno prejelo samo preko daritve Sina. »Kajti vsi, ki ste bili krščeni v Kristusa, ste oblekli Kristusa.« (Gal 3,27) Pri krstu smo oblekli Kristusa, ali bolje, Kristus je oblekel nase nas in našo grešno človeško naravo ter nam s tem dal novo življenje in bivanje v večni luči Božje ljubezni.

Toda če je bil človek ustvarjen brez lastne privolitve, gotovo ne more biti odrešen brez osebne svobodne privolitve Sinovi Ljubezni. Ljubezen

se namreč ne more vsiliti nikomur, lahko le vabi, ljubi, neguje, odpušča, spodbuja, kliče, išče, lahko je potrpežljiva, dobrotljiva, se ne ponaša, ne išče svojega, ne misli hudega, lahko vse prenaša, vse veruje, vse upa in vse prestane (1 Kor 13, 4-7), toda ne more se vsiliti. In čeprav Ljubezen nikoli ne mine, mora človek vanjo svobodno privoliti. To je drama človeštva in drama Boga Očeta, ki si tako zelo želi nazaj vse svoje otroke (Jn 6,40). Toda človek mora izbrati.

DRAMA RAZLOČEVANJA IN IZBIRANJA

Apostol Pavel nas v pismu Galačanom močno spomni, da nas je Kristus osvobodil za svobodo (Gal 5,1), in zato spodbuja kristjane, da bi svobodni tudi ostali. Ni namreč dovolj, da nas je Kristus osvobodil, temeljno je, ali človek svoboden tudi ostane. Kajti svoboda vključuje odgovornost odločanja, vključuje pa tudi ljubezen, ki se konkretno daruje in je zato konkretno ranjena. In še: svoboda vključuje brate in iz njih ne dela krivcev ali sovražnikov. Svoboda torej ni enostavna, je pa lepa! Nam zastonjsko podarjena.

Nato Pavel omenja, kako je Abraham dobil dva sina, enega od dekle in enega od svobodne; enega torej, ki je bil rojen po mesu, in drugega, ki je rojen po obljubi (Gal 4,22-24). Eden prihaja s Sinajske gore, torej iz Stare zaveze, in je za hlapčevanje, drugi pa je rojen od zgoraj, iz nebeškega Jeruzalema, ki je svoboden. To novo rojstvo smo dejansko prejeli v Cerkvi – naši materi, ki je svobodna, ker je rojena iz prebodene strani edinega, ki nas je lahko osvobodil.

Jezus v nočnem pogovoru Nikodemu razodene: »Ne čudi se, da sem ti rekel: Morate se roditi od zgoraj.« (Jn 3,7) In doda: »Resnično, resnično, povem ti: Če se kdo ne rodi od zgoraj, ne more videti Božjega kraljestva.« (Jn 3,3) Božje kraljestvo je tam, kjer ljudje živijo odrešene odnose. Te pa lahko živi samo človek, ki se je odkril tako zelo ljubljenega, da je lahko zapustil strah zase in se neogrožen izročil v Očetove roke. Samo tako se rojevajo ljubeči in pristni odnosi, za katere smo

Foto: Lesia Serhii (Unsplash)

foto: Jon Tyson (Unsplash)

bili ustvarjeni in za katere smo bili z odrešenjem ponovno usposobljeni.

A v nas se bijeta dve postavi, postava mesa in postava Duha. Ena postava nas vodi v dela mesa, druga v sadove Duha (Gal 5,19-23). Apostol Pavel nadaljuje: »Meso si želi, kar je zoper Duha, Duh pa, kar je zoper meso. Ta dva si namreč nasprotujeta, da ne bi delali tega, kar hočete. Toda če se daste voditi Duhu, niste pod postavo.« (Gal 5,16-18) Potrebno je torej nenehno razločevanje in izbiiranje. Polje bojišča med svobodo in suženjstvom pa je vselej človeško srce (in ne sobrat, sosestra, sosed ...).

SILNOST BOŽJE OBLJUBE, KI PRESEGA ČLOVEŠKO MOGOČE

Če postavo mesa in postavo Duha povzamemo s podobo stare zaveze, lahko prvo poimenujemo »projekt Izmael«, drugo pa »projekt Izak«. V čem je ključna razlika?

Zgodba se začne v Uru na Kaldejskem, kjer se Bog prvič osebno obrne na človeka z imenom Abram in ga pokliče ter obljubi: »Pojdi iz svoje dežele, iz svoje rodbine in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo bom pokazal. Iz tebe bom naredil velik narod, blagoslovil te bom in naredil tvoje ime

veliko, da bo v blagoslov.« (1 Mz 12,1-2) Abram je bil torej poklican iz kulture poganstva, iz mentalitete biološkega očeta, na pot novega človeka, verujočega in poslušnega Glasu. Prvič po grehu je namreč človek povabljen, da bi ne bil protagonist, ampak da bi se pustil najti in voditi. V še nepoznano deželo novega življenja.

Abram torej gre in zgodi se mu nova Božja obljuba, obljuba številnega potomstva (1 Mz 15,1-6). Bog obljublja obilno potomstvo, kar je v Stari zavezi pomenilo silen blagoslov in milostno prihodnost. Toda Abram dvomi, kajti Božja obljuba presega njegove misli in predstave, saj naznanja nekaj, kar se ne more roditi iz človekovih moči.

Bog pogosto vstopa v naša življenja kot presečenje, kot Beseda, ki nas kliče iz poznanega, iz logike tega sveta in iz logike krvnega sorodstva na pot hoje za Kristusom. Človek po grehu postane ogrožen in hoče obvladovati, zato ga Bog rešuje tako, da ga kliče iz lastnih gotovosti na novo pot, v novo občestvo, kjer je temelj dialog in zaupanje, ali z drugimi besedami, kjer je temelj vera. Dežela, v katero je človek voden, je dežela novih odnosov, novega načina bivanja, ki jo udejanjajo samo svobodni.

POTREBNA JE POT

Ob Abrahamu se učimo, da je pot vere dolga. Zvezde namreč so in naznanjajo veliko Božjo obljubo, poleg zvezd pa se zdi, da se vedno znova pojavi zmaj s sedmimi glavami in desetimi rogovi, ki hoče s svojim repom z neba pomesti vsaj tretjino zvezd, v srce človeka zasejati dvom v Božjo obljubo ter požreti dete, ki je rojeno od zgoraj, torej vse tisto, kar se v nas rojeva po Duhu (Raz 12,3-4). Skušnjava nenehno prepričuje, da bo Bog zatajil, se spozabil, vzel besedo nazaj, razočaral in izdal, zaradi česar je bolje stvari vzeti v svoje roke. S tem se rodi postava mesa, ki človeka sili v tekmo, boj, primerjanje in ogroženost, zapira pa ga pred zaupanjem in izročitvijo Njemu, ki nas je oprostil krivde greha in prestavil v svetlobo luči, da bi tam trdno stali.

Nujna je zato postopna pot, da bi se naučili verovati, zaupati in upati proti upanju ter hoditi tudi takrat, ko se zdi, da se nam celo »obljubljene zvezde posmehujejo«.

Nato beremo naprej. Po nekaj letih je Abramova žena Sarája vzela svojo egiptovsko deklo Hagáro in jo dala možu Abrammu za ženo. Šel je k Hagári

Projekt Izmael je projekt, ki se rodi takrat, ko človek ne veruje več v Očetovo obljubo.

Bog pogosto vstopa v naša življenja kot presečenje, kot Beseda, ki nas kliče iz poznanega, iz logike tega sveta na pot hoje za Kristusom.

in je spočela ter rodila sina. Abram je dal sinu, ki ga je rodila Hagara, ime Izmael (1 Mz 16,2.3-4.15). Projekt Izmael je torej projekt, ki se rodi takrat, ko človek ne veruje več v Očetovo obljubo. Ker ga presega, ker je preteklo že mnogo let, ker ni znamenj, ker se zdi, da je Gospod pozabil, ker ... Toliko razlogov je, da človek ne zaupa prejeti Besedi, ki pozna čas, drugačen od naših predstav. In ko človek neha verovati, se naveliča in stvari zopet prevzame sam. In rodi se Izmael. Eden, dva, trije, deset, dvajset ... do te mere, da so naši urniki prepogosto polni »Izmaelov«, »Izaki« pa so odrinjeni. Izak – sin obljube – je namreč vse tisto, česar človek ne more sam, saj gre za sodelovanje med Božjo pobudo in človeško privolitvijo. Projekt Izak je tako možen samo pri tistih, ki verujejo v avtorja Obljube in zato znajo čakati.

IZMAEL ALI IZAK?

Prepogosto se tudi nam zgodi, da ne zaupamo Duhu in ne pustimo, da bi rodili stvari, ki so navdihnjene od Duha, zato Cerkev iz svobodne matere spreminjamo v »mačeho«, naša srečanja pa iz poslušanja Duha spremenimo v »pastoralne postopke umetne oploditve«, kjer produciramo Izmaele, ki obljublajo »hitro« rešitev naših stisk. Toda Gospod ne odneha. Ko je Abraham imel 99 let (približno 60 let od prejema prve obljube velikega potomstva), se mu je prikazal Gospod in mu rekel: »Jaz sem Bog Mogočni. Hodi pred menoj in bodi popoln! Sklenil bom zavezo med seboj in teboj in silno te bom namnožil.« (1 Mz 17,1-2) Gospod v celoti ponovi svojo obljubo. Bog je namreč zvest in izpolni vse, kar pove, ker je On sam Beseda. Abrahama preimenuje v Abrahama, ker bo postal oče množici narodov, toda Abraham pade na obraz in se zasmije: »Ali se bo stoletniku rodil sin? Ali bo devetdesetletna Sara rodila?« (1 Mz 17,17-18)

Kako težko je preiti iz religije v vero, iz postave zapovedi v zavezo odnosa in milosti! Kako težko je namesto klavnih in žgalnih daritev odpreti uho (Ps 40,7; Heb 10,5) in slišati Besedo, ki nas kliče, kamor sami ne bi šli (Jn 21,18), ter darovati svoje telo v živo, sveto in Bogu všečno daritev, kar je naše edino smiselno bogoslužje (Rim 12,1). Res, koliko lažje je »producirati Izmaele«, dobre projekte za Boga, a brez Boga, in kako težko je slišati Njega, kar pomeni dati prednost Duhu, se roditi od zgoraj, izstopiti iz sebe in se pustiti voditi

v človeško nemogoče, kajti »brez mene ne morete storiti ničesar« (Jn 15,5). Jezus še dodaja: »Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolil in vas postavil, da greste in obrodite sad in da vaš sad ostane ...« (Jn 15,16)

Res, trda je včasih ta beseda (Jn 6,60), ki kliče iz nas samih v nepoznano, v postavo Duha, ki je svobodna in je zoper postavo mesa, ki zapira. Bog Oče pa išče prav srca, ki si upajo razpreti dlani in dati na razpolago sama sebe zato, da bi na nas prišel Sveti Duh, da bi nas obsenčila moč Najvišjega in bi tudi mi rojevali Sveto, tj. sadove Duha (Lk 1,35). Samo tako bomo razodevali občestvo treh Božjih oseb, kar svet tako zelo potrebuje. Kako zelo svet in stvarstvo hrepenita po sinovih luči, ki verujejo v »obljubo Izaka« in zato zmorejo čakati navdih Svetega Duha kakor apostoli z Marijo ter nato kakor sol in kvas v svet ponesti luč, močnejšo od teme.

Kako zelo je torej danes treba vzeti zares krst, dejstvo, da smo rojeni od zgoraj, iz Nebeškega Jeruzalema, ki je naša mati in je svobodna, in kako zelo so danes potrebni ljudje, spočeti od zgoraj, ki ne iščejo svojih rešitev, ampak sodelujejo z Duhom in rojevajo drobne, a večne sadove milosti.

Kako zelo so danes potrebni kristjani, ki ne delajo iz ogroženosti, ker se podira »stari red«, in ne reklamirajo sebe, ampak razodevajo Očeta. On namreč ostaja edini avtor »Izakov«, avtor novega življenja, ki nam je podarjeno po milosti in čaka, da ga svobodno sprejmemo in v polnosti tudi živimo. ...

Bog Oče išče srca, ki si upajo razpreti dlani in dati na razpolago sama sebe.

Ljudje, spočeti od zgoraj, ne iščejo svojih rešitev, ampak sodelujejo z Duhom in rojevajo drobne, a večne sadove milosti.

VPRAŠANJA ZA MOLITEV IN POGOVOR

1. V skupini si podelite, kateri so v osebem življenju vaši »projekti Izak« in kateri »Izmael«.
2. Kdaj je najtežje verovati v obljubo Očeta, ki jo polaga v vsako srce?
3. Kaj menite, kaj bi Cerkvi pomagalo k drži ponižnega poslušanja in rojevanju »Izakov«, kar je značilno za mater (Cerkev), ki je svobodna?

RODITI SE OD ZGORAJ

Ena velikih tem Janezovega evangelija, ki jo ta nakaže že v prologu (Jn 1,1-18), je boj med lučjo in temo, med dobrim in zlim. V sredo tega boja je postavljen slehernik, ki se vsak dan odloča med obojim. Zato Janez v tretjem poglavju evangelija ustvari ekspresiven dialog, namenjen razčiščevanju, ki naj bi pomagalo učencu postati novi človek, človek luči – to je namreč Jezusovo oznanilo: treba se je ponovno roditi, da človek živi polno, nebeško življenje, življenje »od zgoraj«.

Vendar človek vedno živi v dramatični razpetosti med starim in novim. Ravno zato ta dialog ustvari v srcu človeka, ki je bil farizej, torej človek v popolni razpetosti med judovsko tradicijo in Jezusovim oznanilom. Imenoval ga je *Nikodem*. Nikodem (njegovo grško ime pomeni »zmaga ljudstva«) je bil farizej, član velikega zbora (sinedrija), ki je imel 70 članov in mu je predsedoval veliki duhovnik.

OD TEME K LUČI

Ta k Jezusu dospe »ponoči« (Jn 3,2). *Noč* (tema) je pri Janezu največkrat omenjena v kontrastu z lučjo, pojmuje jo kot pomanjkanje, *odsotnost luči*, torej njeno *nasprotje*, kar pomeni, da je simbol za vse *slabo* in negativno. Jezus sam zase pravi, da je luč sveta (prim. 8,12); tako je tema *vse*, kar *ni od Boga*. Zato tema predstavlja *zlo* in njegov vpliv na človeka, torej tudi *nevero*, ločitev od Boga in Kristusa. V temi se namreč človek ne more več zanašati na svoj najbolj razvit čut, na oči. Človek je v temi *izgubljen*, tava in ne ve, kam bi šel. Noč je tudi čas, ko delujejo Jezusovi nasprotniki, ko se zgodijo zanj najtežje stvari: »Ko je torej vzel tisti grižljaj, je šel takoj ven; bila pa je noč.« (Jn 13,30) Zato položaj Nikodema »ponoči« lahko razlagamo kot *stanje njegovega duha*, v katerem je prišel do Jezusa. Nikodem je sicer v temi, a v tej temi išče Luč, išče Boga, išče vero. In ga sreča. S tem se postavi v nasprotje Judu, ki je šel od Luči v noč (Jn 13,30), saj Nikodem prihaja k Luči (v. 21). Poleg tega je bila navada, da so Judje Postavo študirali ponoči.

V 2. poglavju Janezovega evangelija beremo odlomek o t. i. »očiščenju templja«, ko je Jezus iz templja pregnal menjalce in prodajalce. Ob tem

je Jezus povedal: »Podrite ta tempelj in v treh dneh ga bom postavil.« (Jn 2, 19) Na podlagi tega Jezusovega dejanja moramo razumeti, da gre pri dialogu z Nikodemom, ki na neki način predstavlja judovsko vero in kulturo – recimo temu »tempelj« – za udejanjanje prav tega: za podiranje starega templja in za zidanje novega, za religijo, ki ne bo več temeljila na kraju in na človeškem, temveč na *osebi*, na odnosu, na Božjem. Jezus temu reče: »Če se kdo ne rodi od zgoraj, ne more videti Božjega kraljestva.« (Jn 3,3)

Evangelist Janez z natančnostjo secira dogajanje v človekovi duši in prikazuje razvoj *vere*, kar je sesipanje starega in zidanje novega templja. Prikazuje namreč pot človeka, ki se srečuje z Jezusovo novostjo. Od začetne vljudnosti pride do šoka, potem nerazumevanja in negotovosti, vse dokler Nikodem dokončno ne umolkne in posluša Jezusa, ki je Beseda. To je pravi odgovor novega farizeja, učenca nove Postave, ki je Jezus.

Gre za podiranje starega templja, za religijo, ki ne bo več temeljila na kraju in na človeškem, temveč na osebi, na odnosu, na Božjem.

foto: Jarrod Reed (Unsplash)

ZNOVA IN OD ZGORAJ

Nikodemovo (in človekovo) težavno razumevanje ter nihanje med dvomom in vero Janez prikaže s tehniko *namernega nespোরazuma*. Že prej zapisani Jezusov odgovor Nikodemu (Jn 3,3) je namreč dvoumen tudi za prevajalce. Ključna beseda v njem je »od zgoraj« (gr. *anothen*), ki pa ima dvojni pomen: lahko pomeni tako »ponovno« kot

foto_Luis Tosta (Unsplash)

tudi »od zgoraj«. In kakor vidimo v četrti vrstici, Nikodem to besedo razume kot »ponovno«, Jezus pa kot »od zgoraj« (Jn 3,7). Gre za rojstvo iz Boga, za novo stvarjenje, ki se zgodi v veri v Jezusa kot Kristusa. Zahvaljujoč dvoumnosti grškega glagola, Janez pokaže, da sta pravzaprav to povezani stvari. Samo »od zgoraj«, tj. od Boga, lahko človek dobi moč, da se »znova« rodi. To rojstvo ni telesno (»meseno«) rojstvo, ampak rojstvo »iz vode in Duha« (Jn 3,5), kar je pravzaprav eno in isto: voda predstavlja Svetega Duha.

Jezusov odgovor Nikodemu tako prinaša radikalno razliko med Duhom in mesom: »Kar je rojeno iz mesa, je meso, in kar je rojeno iz Duha, je duh.« (Jn 3,6) Človek postane del sveta, ko obleče meso, tj. ko ga spočne človek. V Božje kraljestvo, tj. v Božji svet, pa človek lahko vstopi, le če ga spočne Bog po svojem Sinu. Pri Janezu je meso sinonim za šibkost in minljivost ustvarjenih bitij, Duh pa je njegovo nasprotje, je znamenje božanske moči in delovanja življenja v človeku. Novi tempelj, nov odnos z Bogom, tako temelji na Jezusovem telesu. Kajti roditi se od zgoraj pomeni biti krščen, in sicer krščen v Jezusovo smrt in vstajenje.

VETER

Ob tem Jezus razloži še, kaj pomeni »roditi se iz Duha«, spet na zelo atraktiven način: »Veter (gr. *pneuma*) veje, koder hoče, njegov glas slišiš, pa ne veš, od kod prihaja in kam gre. Tako je z vsakim, ki je rojen iz Duha (gr. *pneuma*).« (Jn 3,8) Opazimo, da v grščini za veter in duha Janez uporabi isto besedo. Duha kot veter recimo upodobijo tudi Apostolska dela (Apd 2,2), vendar gre pri Janezu za popolnoma drugačno interpretacijo – želi namreč povedati, da smeri njegovega popotovanja nihče ne pozna. »Tako je tudi z vsakim, ki je rojen iz Duha.« Prisotnost vetra/duha je mogoče zaznati samo s *poslušanjem*, kar pa je glagol, ki se v četrtem evangeliju vedno pojavi

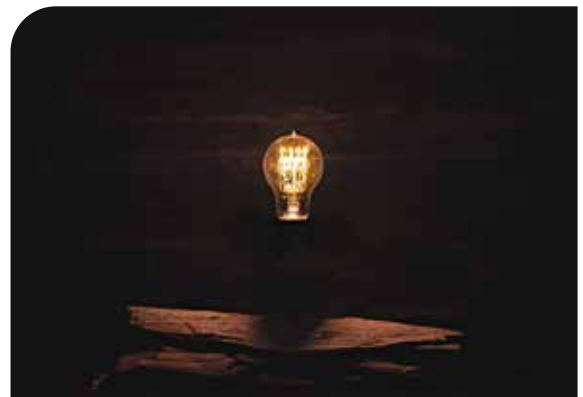
v zvezi s poslušanjem Jezusa (npr. Jn 5,24-25; 10,3; 18,21). Tako je treba razumeti, da je pot duha neznan, kaže pa jo samo Jezusova/Božja beseda, tudi beseda Duha. Seveda ob tem ne mislimo samo v Svetem pismu zapisane besede, gre tudi za besede Duha, ki se rojevajo v vsakem, ki veruje, besede srca, ki človeku dajejo moralni kompas in ki mu navdihujejo odločitve Duha. »Ne veš, od kod prihaja« ta beseda, niti »kam gre«, včasih gre namreč za besede, ki so popolnoma v nasprotju s človeško logiko in njegovim pojmovanjem stvari, ki kažejo, kakor da grejo v prepad – tako je namreč z vsako novostjo. In ravno to pomeni biti novi človek, odprt za novost Duha, ki je nepoznana vsakomur razen Duhu, ki »veje, koder hoče«.

IZ UČITELJA UČENEC

Nikodemov zadnji intervent v zgodbi pokaže na težavnost te spremembe: »Kako se more to zgoditi?« (Jn 3,9) Bil je farizej, ki je svojo vero gradil predvsem na pravilih in zapovedih. Naenkrat pa pride v njegovo življenje nekaj svobodnega, kot je Duh, na katerega se ne moreš opreti in ga ne moreš omejiti, ne moreš ga spraviti v svoje želje in svoje interpretacije. Tako je tudi z novostjo krščanstva. Pelje nas tja, kamor ne bi sami nikdar stopili, ker to namreč ni človeška, temveč Božja pot. Ta pa se ne gradi na razumnosti, temveč na poslušnosti Duhu, ki je postavil svoj tempelj znotraj človekovega srca. Zato je treba najprej iz »učitelja v Izraelu« postati učenec, tj. poslušalec. Tako Janez preko Nikodema v bralcu začne zahtevno pot od mirnosti v negotovost, prek dvoma v izbiro, ki mu jo prepušča. Nato pa sredi govora popolnoma izgine. Morda gre samo za tehniko, morda pa tudi za metaforo, kako Nikodem Jezusu s tem prepusti besedo in začne poslušati. Lahko pa to razumemo tudi tako, da Nikodem spet izgine v »noč«, iz katere je prišel. Vtem se Jezus zasveti

Novi tempelj,
nov odnos
z Bogom,
temelji
na Jezusovem
telesu.

Treba je najprej
iz »učitelja
v Izraelu«
postati učenec,
tj. poslušalec.

foto_Timothy Dachraoui (Unsplash)

kakor Luč in se pokaže kot tisti, ki mu je treba slediti in ga poslušati.

PREPUSTITI SE OČETU

Začne se Jezusov monolog. V njem najprej omeni štiri pomembne glagole: »*Govorimo* o tem, kar *vemo*, in *pričujemo* o tem, kar smo *videli*, toda našega pričevanja ne sprejemate.« (Jn 3,11) On je tisti, ki je že rojen od zgoraj, zato ga je treba poslušati in mu slediti. To je njegovo *pričevanje*, torej govor o nečem, kar je že doživel, že storil, *videl*, kar je pri Janezu vedno glagol, tesno povezan z vero. Ravno zato je vsakdo, ki se ima na novo roditi, roditi od zgoraj, nekdo, ki sledi Jezusu, ker je on tisti, ki je rojen od zgoraj, ker je prišel iz nebes. »Če ne verujete, kar sem vam govoril o zemeljskih stvareh, kako boste verovali, če vam bom govoril o nebeških? Nihče ni šel v nebesa, razen tistega, ki je prišel iz nebes, Sina človekovega.« (Jn 3,12-13) Tako je On sam »pot, resnica in življenje« (Jn 14,6) njegovega učenca, pri čemer gre ne samo za smer, temveč tudi za *način*. Postati iz zemeljskega nebeški človek, kakor je to postal Jezus.

On se je prepustil Očetu. »In kakor je Mojzes povzdignil kačo v puščavi, tako *mora* biti povzdignjen Sin človekov, da bi vsak, ki veruje vanj, imel večno življenje.« (Jn 3,14-15) Janez v zvezi s tem omeni dogodek s potovanja Izraelcev po puščavi, kjer je Mojzes postavil bronasto kačo, ki je ljudstvo s pogledom nanjo reševala strupenih kač. Oče (glagol »morati« je vedno namig na Božji načrt) za tak simbol rešitve postavi tudi Jezusa, Sina človekovega, ko je ta »povzdignjen« na križ: zato da bi s tem reševal ljudi, ki verujejo vanj. Vendar njegovo reševanje ni samo v tem njegovem odrešitvenem dogodku, temveč tudi v tem dejanju prepustitve Očetu in njegovemu načrtu, v tem je pravzaprav tudi sam kot zgled rešitev za druge. Kdor se prepusti Očetu, je rešen. Kdor gre v njegovo smer, ki je smer Jezusa in smer Duha, bo prišel do življenja.

BOG JE LJUBEZEN

To je nova religija: namesto da delaš vse, da bi se Bogu prikupil, da bi si rešitev *zaslužil*, pusti, da te ljubi Bog. »Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje.« (Jn 3,16) Prepustiti svoje življenje Bogu, da te njegova beseda preustvarja in spreminja. In njemu je mogoče zaupati, saj ni Bog maščevanja, temveč

foto: Juan Carlos Becerra (Unplash)

Bog ljubezni: »Bog namreč svojega Sina ni poslal na svet, da bi svet sodil, ampak da bi se svet po njem rešil.« (Jn 3,17) On daje, ne pa jemlje. On obljublja, ne pa zahteva. On rešuje, ne pa obsoja. In Jezus, nekdo, ki se mu je prepustil, je orodje, preko katerega Oče oživlja vsakega, ki veruje.

Zato je pot novega rojstva mogoča samo v veri, da je Bog ljubezen. »Kdor vanj veruje, se mu ne sodi; kdor pa ne veruje, je že obsojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Božjega Sina. Sodba pa je v tem, da je prišla luč na svet in so ljudje bolj ljubili temo kakor luč, kajti njihova dela so bila hudobna.« (Jn 3,18-19) Pogubljenje je v tem primeru stanje, ko zavračamo pobude Duha v svojem življenju, tistega, ki vse dela v skladu in smeri resnice in ljubezni, ki vodi k luči in življenju.

»Kdor namreč dela húdo, sovraži luč in ne pride k luči, da se ne bi pokazala njegova dela. Kdor pa se ravna po resnici, pride k luči; tako se razkrije, da so njegova dela narejena v Bogu.« (Jn 3,20-21) Tako se človek preraja v novega, da v svojem življenju pusti delati Bogu. Da prisluhne in gre za glasom, ki je prišel od zgoraj in tja tudi vodi preko navdihov, ki bi se jih mogli ustrašiti, če ne bi vedeli, da je Ljubezen. Kdor pa to veruje, mirno razpre svoja krila in pusti, da ga pelje, kamor hoče. Ta mirnost, to zaupanje, to je novo življenje v Duhu. •••

Vsakdo, ki se ima na novo roditi, roditi od zgoraj, je nekdo, ki sledi Jezusu.

To je nova religija: namesto da delaš vse, da bi se Bogu prikupil, da bi si rešitev zaslužil, pusti, da te ljubi Bog.

VPRAŠANJA ZA MOLITEV IN POGOVOR

1. V čem moje življenje potrebuje svežine in novosti? Kaj so mreže starega, v katere sem se zapletel?
2. Česa me je strah v novosti, ki jo v moje življenje prinaša Duh?
3. Zakaj je pustiti se ljubiti tako težko? Česa pri tem ne morem sprejeti?

OB BOŽJI BESEDI RASTI KOT CERKEV – KOT KRISTUSOVO TELO

Cerkev je ali sinodalna ali ni Cerkev. Sinoda ni politično soočanje ne odbor za sprejemanje parlamentarnih odločitev. Je izraz Cerkve, v kateri je protagonist Sveti Duh. Če ni Svetega Duha, tudi sinode ni. Kot »najboljšo knjigo o sinodi« vam predlagam Apostolska dela. (Papež Frančišek)

BOŽJA BESEDA PREBUJA IN HRANI CERKEV NA POTI

Božja beseda je bila vedno v središču vsakega procesa prenove Cerkve. Vsako njeno stran je treba brati v ključu vprašanja, kaj govori Duh Cerkvi danes (Raz 2,17). Sveto pismo v svojem izvoru vodi v občestvo, v komunikacijo, ni nastalo v samoti, ampak iz odnosa. Rojevalo se je iz občestva, zato ga je mogoče tudi prav razumeti in uresničevati le v občestvu, ki je skupaj na poti (*syn-hodos*), odprto navdihu Svetega Duha. To je osnovna oblika življenja Cerkve že od njene ustanovitve naprej, kot jo predstavi evangelist Luka: »Bili so stanovitni v nauku apostolov in v občestvu, v lomljenju kruha

in v molitvah.« (Apd 2,42) Občestvo vernikov je po krstu v Kristusu »organsko« povezano med seboj kot njegovo telo (1 Kor 12,12). »Božja beseda združuje verujoče in jih naredi za eno ljudstvo,« pravi papež Frančišek.

»To so moje besede, ki sem vam jih povedal, ko sem bil še pri vas.« (Lk 24,44)

Jezus svojih učencev nikoli ni učil kot posameznike v sinagogah in učilnicah, ampak v konkretnem življenju, ob jezeru ali na gori, kjer jih je učil o nebeškem kraljestvu (Mt 13), o novem načinu življenja in o molitvi (Mt 5–7); v čolnu, kjer jih

Božja beseda je bila vedno v središču vsakega procesa prenove Cerkve.

je reševal in učil živeti (Mr 4,35-41; 6,45-52; 8,13-21); za mizo, kjer je z njimi jedel in pil (Lk 5,29), lomil kruh in jim umival noge (Jn 13,5). Božja beseda se dogaja v *odnosih*, zato Luka v svojem evangeliju pogosto pripoveduje o srečanjih in o skupnih obedih. V prvih dveh poglavjih so tako predstavljene zgodbe parov Zaharije in Elizabeta, Jožefa in Marije ter Simeona in Ane, v nadaljevanju srečamo Marto in Marijo (10,38), bogataša in Lazarja (16,19sl.), sodnika in vdovo (18,1sl.), farizeja in cestnarja (18,9sl.) ter vedno znova Jezusa, ki se druži za mizo s cestnarji in z grešniki (5,29), se odzove vabilu farizeja Simona in obeduje z njim pri mizi ter dovoli, da mu grešnica mazili noge (7,36-50). V zaključku evangelija se Vstali pridruži dvema učencema na poti v Emavs in se jima ob mizi razodene (24,30). Pri tem pa ni bilo dovolj, da sta učenca razpravljala med seboj o pomenu dogodkov niti da jima je on sam razlagal Pisma. Čeprav sta očitno Sveto pismo zelo dobro poznala, v tem, kar se je z Mesijem zgodilo v Jeruzalemu, nista mogla prepoznati Božjih sledi, njegove moči in uresničenja Pisem. Potrebno je bilo nekaj več. Oči so se jima odprle, šele ko sta ga povabila k sebi za mizo, ko »je vzel kruh, ga blagoslovil, razlomil in jima ga dal« (24,30). Takrat sta tudi spoznala, da morata besedo z nekom deliti, da potrebujeta občestvo, da bi to besedo lahko res dojela. Zato sta se vrnila v Jeruzalem k enajsterim, kjer so skupaj čakali na Vstalega, ki »jim je odprl um, da so doumeli Pisma« (24,45). »Odnos med Vstelim, skupnostjo verujočih in Svetim pismom je življenjsko potreben za našo versko istovetnost. Brez Gospoda, ki nas vanj uvaja, je nemogoče doumeti Sveto pismo, prav tako pa brez Svetega pisma ostane nedoumljivo tudi poslanstvo Jezusa in njegove Cerkve v tem svetu.« (Frančišek, *Odprl jim je um* 1)

»Božja beseda je namreč živa in dejavna, ostrejša kakor vsak dvorezen meč in zareže do ločitve duše in duha, sklepov in mozga ter presoja vzgibe in misli srca.« (Heb 4,12)

Božja beseda nas spremlja, je z nami na naši poti, v naših trenutkih, kjer in ko jo potrebujemo. Vzljubimo jo takrat, ko jo delimo, ko si jo pustimo pripovedovati, jo slišimo, jo vzamemo k sebi, jo udomačimo, ko odpremo oči in vidimo, kdo smo in kdo nas spremlja, ko se prepoznamo kot

del Telesa. Zato je prava molitev, branje in študij Svetega pisma neke vrste proces prepoznavanja posameznika kot dela občestva utelešene Besede, ki živi kot Cerkev na poti – kot sinodalna Cerkev. Božja beseda je živa, ker je neločljivo povezana z našim skupnim izvorom, ki je Božja ljubezen – Oče, ki nas rojeva. Vsak klic, navdih, misel, ki jih prebudi Beseda, je nekaj novega, živega, dragocenega in vrednega, da ga ohranjamo in nosimo v sebi. Tudi če tega sprva ne razumemo. Ker izvira iz ljubezni, prebujajo ljubezen in vzpostavlja odnos, v katerem prepoznavam, kdo je Tisti, ki mi govori, in kdo sem jaz.

Beseda je ostra kot meč in goreča kot ogenj, zato prečiščuje in loči rodovitno od nerodovitnega, človeško od Božjega. Ne ostane na površju, ampak prodira globlje, do srca in misli, ki človeka ogrejejo, napolnijo in premaknejo. Božja beseda je potrpežljiva in se ne utruja, mehča in odpira srce, da bi prepoznalo pravo resnico o sebi in o Bogu – kdo

Sveto pismo v svojem izvoru vodi v občestvo, v komunikacijo, ni nastalo v samoti, ampak iz odnosa.

foto: Tomo Jeseničnik

smo mi in kdo je On, da bi lahko zaživel osvojen in polno. Ta proces osvoboditve od predsodkov in predstav, od polresnic in utvar, ter vstopanja v realno življenje je vedno znova težak. Treba je priznati nemoč lastne pameti, da bi razumela, »kako in zakaj«. Dogaja se Jobova zgodba: »Si kdaj, odkar živiš, zapovedal jutru, pokazal zori njeno mesto ... Si prišel do vrelcev morja, se sprehajal po dnu pravodovja? Ali so se ti odprla vrata smrti, si videl vrata smrtne sence? Si dojel razsežnosti zemlje, povej, če vse to veš! ... Glej, premajhen sem. Kaj naj ti odgovorim? Svojo roko si polagam na usta.« (Job 38,12.16-18; 40,4) Potreben je molk in ponižno priznanje ter hvaležno slavljenje Gospoda, ki nas preiskuje in pozna, ki prodira

Božja beseda nas spremlja, je z nami na naši poti, v naših trenutkih, kjer in ko jo potrebujemo.

To je cilj
sinodalnega
spreobrnjenja:
da bi
se prepoznali
kot deli
Kristusovega
Telesa.

Sin
se je ponižal
in postal eno
s človekom,
da bi človeka
spet pripeljal
nazaj
v občestvo
z Očetom.

v naše misli od daleč, ki me vidi, ko hodim, ležim, vstajam, kot pravi psalmist (Ps 139).

**»Kdor posluša vas, posluša mene,
kdor pa zavrača vas, zavrača mene.
In kdor zavrača mene, zavrača
tistega, ki me je poslal.« (Lk 10,16)**

To je cilj sinodalnega spreobrnjenja: da bi se prepoznali kot deli Kristusovega Telesa, kot njegovi udje, ki živijo drug iz drugega in drug za drugega ter tako uresničujejo temeljno poslanstvo, to je pričevati o ljubezni nebeškega Očeta do sveta in človeka. Sin se je ponižal in postal eno s človekom, da bi človeka spet pripeljal nazaj v občestvo z Očetom. Oče tako govori po Sinu, Sin pa po človeku, ki je z njim eno. To je počelo in sad naše nove identitete. To je razlog našega veselja: Sin me je vzljubil in prevzel do konca, da lahko preko mene govori in živi, po meni ljubi in se bojuje ter tako gradi Božje kraljestvo na zemlji – *Cerkev na poti*.

SINODALNA POT V OBČESTVU, SODELOVANJU IN POSLANSTVU

Sinodalnost je način, kako živeti Cerkev. Papež Frančišek nas vabi, da naredimo v Cerkvi vidne osrednje vrednote sinodalnega življenja: *občestvo, sodelovanje in poslanstvo*, da bo Cerkev »nova, a drugačna«, Cerkev skupne hoje, srečanja, poslušanja, tovarštva in služenja, Cerkev, v kateri danes dajemo svoje meso, kri in življenje – za življenje sveta. Samo v Svetem Duhu lahko prepoznavamo te resničnosti novega življenja in jih živimo na organski način – v življenjskem občestvu, skupaj (*synergia*). Bog nas ne kliče, da bi bili z njim, šele ko bi mislili, da smo popolni, ampak da bi bili z njim resnični, z vsem tistim, kar smo, kar lahko izročamo. Vez občestva ni človek, ampak Kristus, novo življenje, ki je sad njegove daritve.

Kako vzpostaviti to dejavno občestvo, soudeležnost in poslanstvo? Kako uresničevati sinodalno

Cerkev? Stopiti na pot majhnih korakov, učiti se hoditi skupaj – v občestvu.

SINODALNA POT JE POT MEDSEBOJNEGA POSLUŠANJA IN POGOVARJANJA

Človek je samemu sebi največji nasprotnik. Lastni ego prevpije vse, tudi glas srca. Sile hudega bodo naredile vse, da se človek počuti ogroženega, prikrajšanega, nezadovoljnega, nepotešenega. Beseda življenja pa drami, odpira oči in srce za drugega. Zastavlja vprašanja: »O čem ste se pogovarjali med potjo? Oni pa so molčali, kajti med potjo so razpravljali med seboj, kateri izmed njih je največji.« (Mr 9,33-34) Ob poslušanju drugega slišati sebe in Drugega. Učiti se slišati Svetega Duha, ki se ne da preprosto zajeti, ampak ga je treba opazovati, pričakovati in razločevati. Ker prihaja z novostjo duhovnega življenja, ki traja, se človekovo naravno življenje temu upira, ker je po naravi zapisano smrti. S poslušanjem in z razločevanjem sadov človek v občestvu počasi odkriva sadove, ki ga resnično hranijo: ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, blágost, dobrotljivost, zvestobo, krotkost, samoobvladanie (Gal 5,22).

NAŠ BOG PRESENEČA

Ker je Bog Bog življenja, preseneča. Izmika se človekovim predstavam in razlagam. Govori z jezikom ljubezni in svobode – z jezikom križa. »Ker pač svet prek modrosti ni spoznal Boga v njegovi modrosti, je Bog po norosti oznanila sklenil rešiti tiste, ki verujejo. Judje namreč zahtevajo znamenja, Grki iščejo modrost, mi pa oznanjamo križanega Mesija, ki je Judom v spotiko, poganom norost.« (1 Kor 1,21-23)

Tudi zgodba preroka Elije (1 Kr 19) govori o tem, da se Bog izmika človekovim predstavam, da se odpoveduje moči sile, da bi prepričal človeka, ampak želi poslušno in čuteče srce. Samo to ga lahko zazna in se mu izroči.

Hoditi skupaj v Cerkvi – v občestvu nepopolnih – predstavlja nelahko šolo poslušanja. Že opis življenja prve Cerkve v Apostolskih delih govori o naporih skupne poti. Tudi Peter in Pavel, vodilna apostola, sta morala neprestano prečiščevati svoje ideje in namene ter iskati nove besede in novega duha, da sta lahko ostala zvesta Kristusovemu evangeliju, ki je namenjen vsem ljudem (prim. Gal 2,11-16). V občestvu Kristusovega telesa smo drug

foto_Tomo Jeseničnik

foto: Tomo Jesenčnik

drugemu potrebni, drug od drugega odvisni, ker živimo drug v drugem in drug iz drugega (prim. 1 Kor 10,17). Cerkev se rojeva iz Kristusove podaritve Očetu. Iz Očeta pa se lahko rojeva samo občestvo – osebe, ki vidijo drug drugega, se slišijo, sprejemajo in ljubijo.

»Učitelj, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?« (Lk 10,25)

To vprašanje učitelja Postave iz uvoda v Jezusovo priliko o usmiljenem Samarijanu bi moralo spadati k obveznemu naboru naših sinodalnih pogovorov. Končno gre pri sinodi tudi za vsebino, ne samo za odkrivanje načinov, kako skupaj hoditi in se poslušati, kako skupaj živeti Cerkev kot občestvo bratov in sester, kot živo Kristusovo telo. Vsak si želi živeti srečno in izpolnjeno, živeti svobodno. To pa pomeni živeti rodovitno za sadove, ki ohranijo svojo vrednost tako v tem svetu kot v večnosti. Ključ za takšno življenje pa nam je že podarjen. *»Kristus nas je osvobodil za svobodo.«* (Gal 5,1)

Ko nas je papež Frančišek lansko leto povabil na sinodalno pot, nas je v resnici soočil s podobnimi vprašanji kot Jezus učitelja Postave: Kaj je zapisno v Postavi, kaj piše v Svetem pismu, kaj govori tvoja vera, kako bereš, kako živiš?

Tako hitro nam naše krščanstvo in našo vero uspe narediti abstraktno, jo zaviti v nekakšen celofan molitev in pobožnih vaj, kjer se čutimo verni in dobri. Vendar se skozi mehurček ne da prav prepoznati ne konkretno življenje ne Bog. Zato imamo kvečjemu občutek, da smo pridni in prizadevni, ne pa srečni in veseli. Mučimo se, a nihče tega

ne vidi. Ker še vedno stavimo predvsem nase in zase. Kot duhovnik in levit, ki sta v templju vse korektno izvršila, na poti domov, na svoji domači poti, pa sta bila slepa in gluha. Navajena sta je že bila. Zato sta Ga videla, a šla po drugi strani mimo. Praznih rok.

»In kdo je moj bližnji?« (Lk 10,29)

Gospod na različne načine trga celofan našega mehurčka – tudi z razočaranji nad samim seboj, nad sinodalno potjo, nad Cerkvijo – da bi se nam zmehčalo srce in bi si dopustili obisk Samarijana. Prvo leto sinode je za nami. V resnici smo šele na začetku. Odkrili smo, da so lahko lepe stvari zelo preproste, da je zelo veliko ubogih in tujcev med nami. A ti nenadoma postanejo bližnji, če se jim približamo, če spregovorimo iskreno besedo – o sebi, o njih, o Bogu, o veri. Eden od izzivov sinodalnega procesa je doseči obrobne in oddaljene ter odkriti njihovo doživljanje Cerkve. Če se zdi, da pri tem nismo najbolj uspešni, da sinodalni proces še ni prav zajel niti naših nedeljnikov, našega cerkvenega jedra, kaj šele da bi zavel izven vrat cerkve, pa smo morda začutili, da smo se v resnici sami oddaljili. Od tistega najbolj toplega in bistvenega v naši veri: Kdo pravzaprav smo člani Cerkve, verujoči v učlovečenega Božjega Sina? Smo *Božji sinovi in hčere*, ljubljene in varovane, povezane v družino, ki je Telo njegovega Sina. V tej Družini nam želi odpirati oči in srce drug za drugega. Zato, da bi izkusili in živeli ljubezen. Da bi živeli osvobodeno in brez strahu, ker smo si bratje, in ne nasprotniki, bližnji, in ne tujci, ker smo sinovi, in ne služabniki. •••

Vez občestva ni človek, ampak Kristus, novo življenje, ki je sad njegove daritve.

Ker je Bog Bog življenja, preseneča. Izmika se človekovim predstavam in razlagam.

TVOJ JE DAN IN TUDI NOČ JE TVOJA (PS 74,16)

Desetega julija pred dvanajstimi leti sem se peš vračal od maše. Bilo je okrog desete ure. Z neba so se umikali napol prazni nevihtni oblaki. Celó za Bloke je bilo za ta poletni mesec neprijetno hladno. Vlažen zrak je vse skupaj samo še podkrepil. Hodeč po poljskem kolovozu, sem izza umikajočih se nebesnih zastorov počasi začel občudovati modrino, nekakšen pretemen kobalt v ozadju je osvetljevala blede rumena senca kakor spomin na sonce, ki v istočasnosti nekje daleč slika nepovnljivo fascinanten sončni vzhod in zahod. Iz žepa sem potegnil malo fotografsko kamero in nastala je skica za serijo šestih slik »Mali nokturno«.

Slike so nastajale med letoma 2011–14, vse podobno majhnega formata, ki me je takrat

nagovarjal – nobena večja od 30 cm. Od vseh mi je ostal samo še izvod s številko IV. O seriji sem začel ponovno razmišljati, ko sem se po nekaj letih pripravil na mašniško posvečenje in sem eno od del hotel reproducirati na novomašni podobici. Serija »Mali nokturno« je namreč za moje življenje prelomna podobno kot zakrament služenja, ki me zaznamuje. Najprej ustvarjalno, saj sem se prvič resno zavestno oddaljil od figuralne prezentacije in za upodobitev psihološkega stanja portretiranca (tokrat lastne duše) izbral samó barvo, tisti kobalt, ki sem ga moral mestoma temniti z zelo finim ultramarinom, nekaj prusije in veliko črne. To je bilo dovolj; samo ta barva je spregovorila čisto dovolj. S krpo sem nato ven izvlekel nekaj tiste

Mali nokturno IV, olje na les (2011-14)

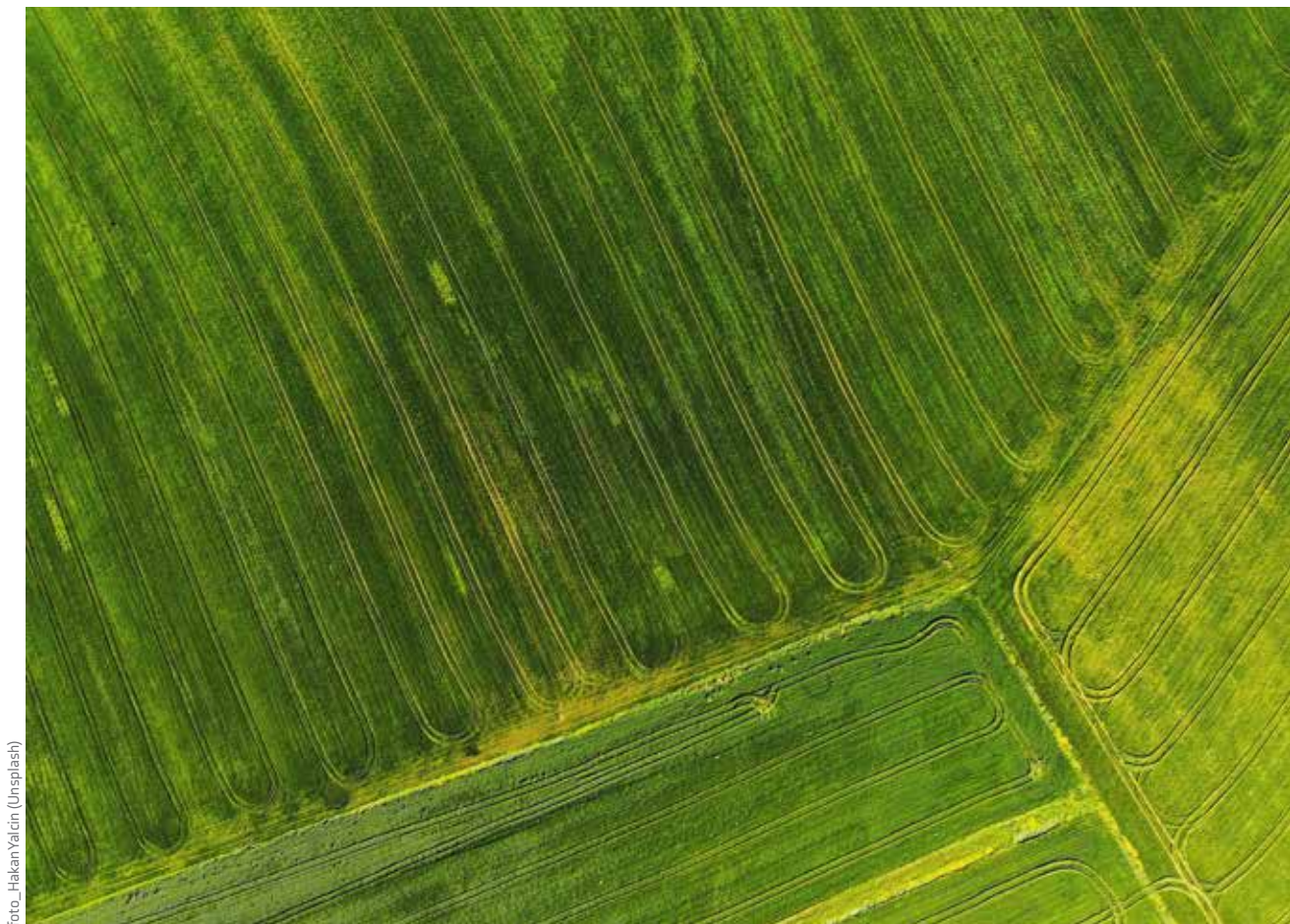
svetlobe, ki je od nekod vseeno prihajala in sem jo bolj verjel kot videl. V polnosti je odražala celotno stanje razrušenih kaš in peščenih temeljev moje notranjosti. Ni bilo še dva meseca, kar se mi je življenje izmuznilo. Še zdaj se čudim, kako sem takrat sploh zmozel slikati. Z jasnim upanjem sem izstopil iz samostana, a se je upanje kmalu stopilo v temo. Kot bi vstopil v zasipški farovž, kjer je potrebno nekaj vere, saj te senzor za luč doseže šele na drugem koraku. Moraš stopiti v noč. In o tej (specifični in na splošno) noči nisem nehal premišljevali do danes. Nagovarja me, spremlja me. Prepoznavam jo kot nekaj neizogibnega v življenju vsakogar.

Tega si nisem sam izmislil. Noč je v Božjem načrtu. Ko je Gospod iz teme potegnil stvarstvo v svetlobo, ji je dal ime (1 Mz 1,5) in ji še vedno pustil polovico. Že iz tega lahko sklepam, da mu je dragocena. Pravzaprav se redki veliki dogodki Svetopisemske zgodbe dogajajo podnevi. V eni noči je Gospod rešil svoje ljudstvo iz Egipta (2 Mz 12,12), v isti noči

je pokazal, kaj si misli o faraonu in njegovih (2 Mz 14), in od takrat ne neha delati v nočni izmeni. Gideonu je runo močil ponoči, Natanu je beseda prišla čez noč, Samuela je priklical ponoči in se v mraku noči prikazal Salomonu; s Saro in Tobijem je legel v poročno noč, z Jakobom se je do jutra pretepal, Jona je tri noči kampiral v trebuhu, Daniel je videl videnja ponoči – in sploh, ko se karkoli pomembnega dogaja okroglih štirideset dni, tudi noči niso izvzete.

Tudi v Novi zavezi ostaja zvest tej temni prijateljici: Jožefa obišče, ko spi (pa vemo, da to ni bila popoldanska siesta), rodi se malo čez polnoč, se ponoči sprehaja po jezeru, kolikokrat so ga videli zahajati na goro molit; tudi ko se odpravi zadnjič v vrt Getsemani, je to v poznih urah; sodni proces mu zmontirajo čez noč, in ko umre, sicer podnevi, se vsem stemni do devete ure (Lk 23,44). Položijo ga v temo groba in v noči novega jutra zmago slavno vstane, in ko se bo vrnil po nas, se bo – jasno – ponoči (Mt 24,29; Lk 17,34; 12,38). Očitno, dragi Bog, je to najljubši del tvojega dneva! A zakaj? Morda zato, ker si preprosto skrivnostni Bog? Ali ker se ponoči vse umiri in se lahko nespeča duša le tebi posveti? Ali pač zato, ker je za nočni korak potrebne malo več vere? Na biblehubu sem enkrat prebral, da je vera po hebr. *emuná*, od koder mi poznamo besedo amen – pomeni biti stabilen, biti prislonjen na nekoga. Res, srce ne najde pokoja, dokler se ne spočije v tebi. In s človeško logiko sklepamo, da je vera dejanje volje, moči: z vero povezujemo pridevnike trdna, močna vera, mislimo, da ima to povezavo z mišicami. V resnici je vera dejanje izročitve, umetnost izpuščanja iz rok. Morda pa ti je noč tako ljuba, ker takrat sanjamo in v sanjah ne moremo kontrolirati čisto vsega, pa pristanemo tudi na bolj nore različice tvojih načrtov.

Po skoraj dveh letih sem iz te noči izstopil nazaj v samostan. A sem potreboval še dve dodatni, da sem skompletiral svoj Mali nokturno. Težko mi je pisati o svojih delih, nisem vajen. Raje govorim o Božjih, zato tudi moj nokturno ni prišel na podobico. Tja je romala Matissova podoba francoskega okna ponoči. Tudi on, sicer celo življenje trdovratni brezverec, a strastni iskalec lepote, je na koncu le stopil skozi nočno okno (se izročil skrbi sester dominikank) in hvaležen ustvaril rožnovenško kapelo v Venceu, enega najlepših sakralnih bisero dvajsetega stoletja. •••

foto_HakanYalcin (Unsplash)

DUHOVNI NOMADI

V prejšnji številki smo predstavili etimologijo in pomen besede Hebrejec. Spoznali smo, da se izraz nanaša na očaka Abrahama in izhaja iz hebrejske besede *eber* (עֶבֶר), ki pomeni »pokrajina, ki se nahaja onstran« (reke Evfrat). Izraz sprva preprosto pomeni »nomad« (prim. Ezk 39,11) in kaže na to, da so bili predniki Izraelcev nekoč (pol)nomadi. Kaže tudi na globljo resničnost; nomadstvo je način življenja, ki v svojem jedru vsebuje idejo *klica v novo življenje*, najprej konkretno v iskanju novih in novih pašnih pokrajin, kasneje v duhovni poti zapuščanja modrosti sveta in vstopanja v logiko življenja, logiko križa. Roland de Vaux v svojem delu *Stari Izrael. Življenje in družbena ureditev* (2022, 23–32) nazorno predstavi naravo tega nomadskega življenja in sledi takšnega načina življenja, ko so se Izraelci že ustalili in gradili svoje hiše.

PREDNIKI IZRAELCEV

Predniki Izraelcev in Izraelci sami so v začetku svoje zgodovine živeli nomadsko in polnomadsko življenje. Po stalni naselitvi so ohranili nekatere značilnosti tega življenja. Tradicije o izvoru Izraelcev so bile delno že sistematično (redaktorsko) urejene v Svetem pismu, vendar vsebujejo veliko pomembnih starodavnih prvin. Prvotno družbeno organizacijo Izraelcev lahko dodatno osvetlimo z družbenimi navadami nomadskih ljudstev, ki so jim sorodna po območju naselitve in po rasi, z Arabci pred islamom in z današnjimi Arabci, predmetom etnografskih študij. Ne smemo pa delati prehitrih sklepov, ki bi zanemarjali nekatere bistvene razlike.

Nomadstvo je, četudi se omejimo le na Srednji vzhod, imelo različne oblike.

1) Pravi nomad, pravi beduin, kar pomeni 'puščavski človek', redi kamele. Lahko prebiva v puščavi ali vsaj potuje skozi prave puščavske pokrajine, ki prejemajo manj kot 10 cm dežja letno. Živino goni na pašo na zelo dolge razdalje, z domačini pa ima zelo malo stikov.

2) Rejec ovac in koz je še pravi nomad, toda njegove črede so občutljivejše, mora jih pogosteje napajati in zahtevajo bolj izbrano hrano. Živi predvsem v obrobnem puščavskem pasu, ki prejema od 10 do 15 cm letnih padavin. Živino seli daleč, vendar so razdalje od vode do vode krajše. Je tudi v pogostejših stikih z domačini, v bližini katerih pase.

3) Kadar se reji drobnice pridruži govedoreja, pastir neha biti pravi nomad. Ustali se, začenja obdelovati zemljo in graditi hiše. Vendar je del skupine vsaj pozimi in spomladi bival pod šotori s čredami. Po stopnji povezanosti z zemljo je polnomad. Med temi glavnimi tipi so vmesna stanja in mešane oblike. Niti Izraelci niti njihovi predniki niso nikoli bili pravi beduini, tj. pravi rejci kamel. Njihovi očetje so bili rejci drobnice, in ko nanje naletimo v zgodovini, so že na poti stalne naselitve. Sodobne raziskave zajemajo tudi ovčerejska plemena na začetku procesa ustaljevanja. Ta predstavljajo isti družbeni tip kot prvi Izraelci, zato je tukaj primerjava zanesljivejša. Nastopi pa druga razlika. Moderna ovčerejska plemena, polnomadi, so nekdanji beduini, ki so omejili svoje pašne pregone in se polagoma stalno naselili. Ohranjajo spomine in nekatere navade svobodnega življenja vélike puščave. Izraelci niso ohranili takih spominov, kajti niti oni niti njihovi predniki niso tako živeli in v njihovem času ni bilo prave »puščavske civilizacije«, ki bi uveljavila take navade. Puščava je bila v njihovih očeh pribežališče izobčencev, zatočišče razbojnikov, domovanje zlih duhov in zveri. Drži pa, da so Izraelci ali njihovi predniki živeli določen čas nomadsko ali polnomadsko življenje v puščavi.

OSTANKI NOMADSTVA

V novih okoliščinah po stalni naselitvi so se nekatere stari običaji ohranili. Krvno sorodstvo, ki je zakon puščave, se je ohranilo, rodovniška solidarnost ni nikoli izginila. Tudi jezik, ki je konservativnejši kot navade, je ohranil sledi nekdanjega življenja. Naj navedemo nekaj primerov: »šotor« v pesmih in tudi v vsakdanjem govoru pogosto označuje hišo: Sod 19,9; 20,8; 1 Sam 13,2; 1 Kr 8,66.

Odpuščeni vojaki se vrnejo »vsak v svoj šotor« (1 Sam 4,10; 2 Sam 18,17). »Vsak v svoj šotor, Izrael!« bo klic k uporabi proti Davidu (2 Sam 20,1) in po Salomonovi smrti (1 Kr 12,16). Toda ta izraz se ni obdržal in nekoliko pozneje se je reklo, da se vsak vrača »na svoj dom« (1 Kr 22,17) ali »v svoje mesto« (1 Kr 22,36). Če hočejo reči, da odrinejo na pot zgodaj zjutraj, pogosto rabijo glagol, ki pomeni 'otovoriti živino' (Sod 19,9; 1 Sam 17,20 ipd.); to je nomadski izraz, s katerim označijo zgodnji jutranji odhod iz šotorišča.

Ti izrazi so bili še naprej v rabi, ko je bil Izrael že dolgo vezan na zemljo, ko je živel kmečko življenje in je bil njegov ideal živeti v miru »vsak pod svojo trto in pod svojo smokvo«.

foto: Ivan Bandura (Unsplash)

Čeprav je manj pomembno, je vendar treba opozoriti na pogosto rabo tistih prisposodob v pesništvu Stare zaveze, ki so si jih izposodili pri nomadskem življenju. Smrt je prerezana šotorska vrv ali izravnani kolec (Job 4,21), šotor, ki ga je odneslo proč (Iz 38,12). Obup, žalost so pretrgane šotorske vrvi, razdejan šotor (Jer 10,20); mnogo je namigovanj na pastirsko življenje in pogosto predstavljajo Jahveja ali njegovega Mesija kot Dobrega Pastirja (Ps 23; Iz 40,11; Jer 23,16; Ezk 34 ipd.).

PREROŠKI NOMADSKI IDEAL

Kljub tem ostankom najstarejša svetopisemska besedila izkazujejo le malo spoštovanja do nomadskega življenja. Kajnova zgodba

(1 Mz 4,11-16) je obsodba nomadstva: Kajn je zaradi umora Abela pregan v puščavo, blodil bo in se klatil, zaznamovan z znamenjem puščavskih nomadov. Nedvomno je bil Abel pastir (1 Mz 4,2) in nedvomno mu je pripovedovalec zelo naklonjen. Toda besedilo pove natančneje, da je bil pastir drobnice, to se pravi, da je bilo njegovo življenje tako kot tisto hebrejskih očakov ob robu puščave. Kajn je bil pred zločinom poljedelec (1 Mz 4,2). Puščava se v tej zgodbi torej kaže kot pribežališče propadlih naseljencev, izobčencev, kakršna je dejansko bila pred nastopom velikih kamelorejskih plemen, ki so vzpostavili puščavsko civilizacijo svojstvene veličine, kakršne predniki Izraelcev niso poznali.

(Am 3,15; 6,8 ipd.). Rešitev vidijo v vrnitvi k življenju v puščavi, na katero gledajo kot na zlato dobo (Oz 2,1617; 12,10).

V tem preroškem izražanju je razvidna reakcija proti civilizaciji stalne naselitve v Kanaanu z vso njeno moralno in versko pokvarjenostjo. V tem je tudi spomin na čas – in domotožje po njem, ko je Bog v puščavi z Izraelom sklenil zavezo, ko je bil Izrael zvest svojemu Bogu. Njihov ideal ni nomadstvo samo, pač pa čistost verskega življenja in zvestoba zavezi, kar je bilo po njihovem mnenju značilnost tistega obdobja. Ko preroki govorijo o vrnitvi v puščavo, ne opevajo nomadskega življenja prednikov, pač pa iščejo sredstvo za pobeg pred koruptivnimi posledicami lastne civilizacije.

ABRAHAMOVI POTOMCI, DUHOVNI NOMADI

Motiv poti oz. nomadstva predstavlja življenjsko usmeritev in je pomemben že v Stari zavezi. Izraelci so potovali po puščavi (»po poti«, iskali so pot do obljubljenе dežele). Gre za intenzivno obdobje potovanja in priprave na sprejem razodetja. Motiv poti se pojavlja tudi v Novi zavezi, v vseh evangelijih, še posebej v Markovem. Vse od začetka Markovega evangelija zveni klic in vabilo, da stopimo na (duhovno) pot, na kateri bo učenec oziroma poslušalec in bralec odkrival skrivnost Jezusove osebe in ob njej postajal njegov pričevalc. »Glas vpijočega v puščavi: Pripravite Gospodovo pot, zravajte njegove steze!« (1,3) Pot (ὁδός) je ena temeljnih bibličnih metafor. Izvoljeno ljudstvo je svojo zgodovino razumelo kot nomadsko pot, kot potovanje, ki se je začelo z Božjim klicem Abrahamu, naj se odpravi v neznano deželo (1 Mz 12,1). Ta pot se je nadaljevala s štiridesetletnim potovanjem proti obljubljeni deželi (2 Mz), dosegla svoj vrh v učlovečenju in zemeljski poti Jezusa proti Jeruzalemu, kraju križanja in vstajenja, in se nadaljuje v naših življenjih, v duhovnem romanju in sledenju klicu v novo življenje. (Matjaž 2017, 79) •••

foto: Ivan Bandura (Unsplash) 2

Enako nenaklonjeno pripombo najdemo v Izmaelovi zgodbi: »Njegova roka bo proti vsem in roke vseh proti njemu; nasproti (stran od) vsem svojim bratom se bo naselil.« (1 Mz 16,12) Puščava je prebivališče zveri, pošasti in zlih duhov (Iz 13,21-22; 34,11-15). V puščavo tudi pošljejo grešnega kozla z grehi vsega ljudstva (3 Mz 16). Na drugi strani imamo t. i. nomadski ideal Stare zaveze. Preroki se obračajo v preteklost, v čas Izraelove mladosti v puščavi, v čas zaroke z Jahvejem (Jer 2,2; Oz 13,5; Am 2,10), in obsojajo razkošje in udobnost meščanskega življenja

Vira:
De Vaux, Roland. 2022. *Stari Izrael. Življenje in družbena ureditev*. Ljubljana: Družina.

Matjaž, Maksimilijan. 2017. *Eksegeza evangelijev. »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« (Mr 8,29)* Ljubljana: Teološka fakulteta.

VSE OD ZAČETKA

Bog je svoje ljudstvo po štiridesetletnem potovanju po puščavi pripeljal v obljubljeni deželo Kanaan. To delo je po Mojzesovi smrti izvršil njegov naslednik Jozue. Popeljal je ljudstvo čez Jordan, osvojil obljubljeni deželo in jo razdelil med dvanajst Izraelovih rodov. Pred svojo smrtjo je pripravil ljudstvo, da je sklenilo zavezo z Bogom. O tem govori Jozuetova knjiga, spomenik junaške izraelske zgodovine davnih dni.

Knjiga dejansko naslika davno zgodovino kot junaško. Osvojitev obljubljenega dežela predstavi kot sad skupnega nastopa vseh dvanajstih Izraelovih rodov pod Jozuetovim vodstvom. A dogajanje mnogo bolj stvarno predstavi Knjiga sodnikov (1. poglavje), po kateri se je vsak rod zase boril za svoje ozemlje, večkrat neuspešno. Številni Kanaanci so neovirano živeli v deželi še dolgo po izraelski naselitvi in predstavljali stalno skušnjavo za izraelsko vero. Kanaan so z raznih strani osvajala tudi druga ljudstva, ne z divjo invazijo, temveč s postopnim priseljevanjem z občasnimi spopadi. Zastoj kulture in tehnike na prehodu iz pozne bronaste dobe v železno (13. stol. pr. Kr.) na tem področju je gotovo povezan z osvojitvijo mest, ki jih našteva 12. poglavje Jozuetove knjige. Razlagalci na podlagi podatkov iz Svetega pisma in arheoloških najdb podajajo poskus kronologije, po kateri so skozi 13. stoletje v Kanaan vstopale skupine z juga, z vzhodne strani Jordana in s severa. Toda Kanaanci so prebivali v utrjenih mestih in za vojskovanje uporabljali konje in bojne vozove, zato večjih mest v Jozuetovem času niso mogli zavzeti. Pred njimi so se Izraelci s svojim skromnim orožjem večkrat znašli kot David pred Goljatom. Vendar so se podali v boj z vero v Božjo moč, uporabljali pa so tudi zvijačne vojne taktike in presenečenja (prim. Joz 8,4-23). Če jim je uspelo osvojiti naselja z veliko naprednejšo kulturo, so jih uničili, bodisi ker npr. s konji ali bojnimi vozovi niso vedeli kaj početi (prim. 11,9) bodisi ker so v razkošju in poganskih svetiščih videli nevarnost za svojo vero in moralo.

Za pisca Jozuetove knjige je osvajanje dežele verski dogodek. Ljudstvo se je v puščavi srečalo s svojim Bogom, ki je z njimi sklenil zavezo. Obljubilo mu je zvestobo in Bog zdaj izpolnjuje obljube tako, da se bori zanje proti veliko močnejšemu nasprotniku. Odločilne zmage niso vojaške operacije, temveč verski dogodki. Jordan preidejo v procesiji za duhovniki s skrinjo zveze (pogl. 3-4) in podobno se je Jeriha zrušila, ko so krožili okrog nje s skrinjo zaveze in trobili na rogove (pogl. 6). Z osvojitvijo Jerihe so jim bila odprta vrata v obljubljeni deželo. Arheološka odkritja sicer ne morejo potrditi obstoja Jerihe v tem času. Knjiga je zrasla iz pričevanj posameznih rodov v sedanjo obliko šele mnogo stoletij kasneje, morda, ko so že izgubili obljubljeni deželo. Takrat jim je vzbujala novo upanje v obljubo, bila jim je poročila nove prihodnosti, mesijanskega odrešenja.

Jozuetova knjiga je nastala iz povsem verskih nagibov. Ljudstvo, ki je pripotovalo iz puščave, je v osvajanjih krajev videlo očitno Božjo pomoč. Ohranilo je pričevanja o dogodkih. V njih brez zadrege govori o ukazu uničenja vsega osvojenega, heremu. Okoliška ljudstva so s takimi obredi počastila svoje bogove, ki so se bojevali zanje v t. i. sveti vojni. Stari preroki očitno niso nasprotovali tej sprevrženi verski praksi, ampak so v njej videli sredstvo proti mešanju izraelskega ljudstva s poganskimi običaji. To je bilo zapisano v času, ko svete vojne že zdavnaj niso več vojevali, a tuji kulturi so še kako ogrožali izraelsko verovanje.

Jozue je čudovita osebnost. Pričuje, da v vsaki dobi Božji načrt počiva na ramenih posameznikov, ki se mu popolnoma dajo na voljo. Pomenljivo je njegovo ime, Jehošua, ki pomeni »Jahve – Rešitelj«. Po Jozuetu Bog izkaže svojemu ljudstvu veliko rešitev, ko mu da obljubljeni deželo. Sledile so še številne druge rešitve, vse dokler ni poslal dokončnega Rešitelja, svojega Sina Jezusa, »Ješua«. •••

1 Prirejeno po Kustić, Živko. Prev. 2000. *Mali ključ Svetega pisma*. Maribor: Slomškova založba.

V NASLEDNJI ŠTEVILKI
bomo spoznali ključ
Junaki, pa ne vedno pravi.

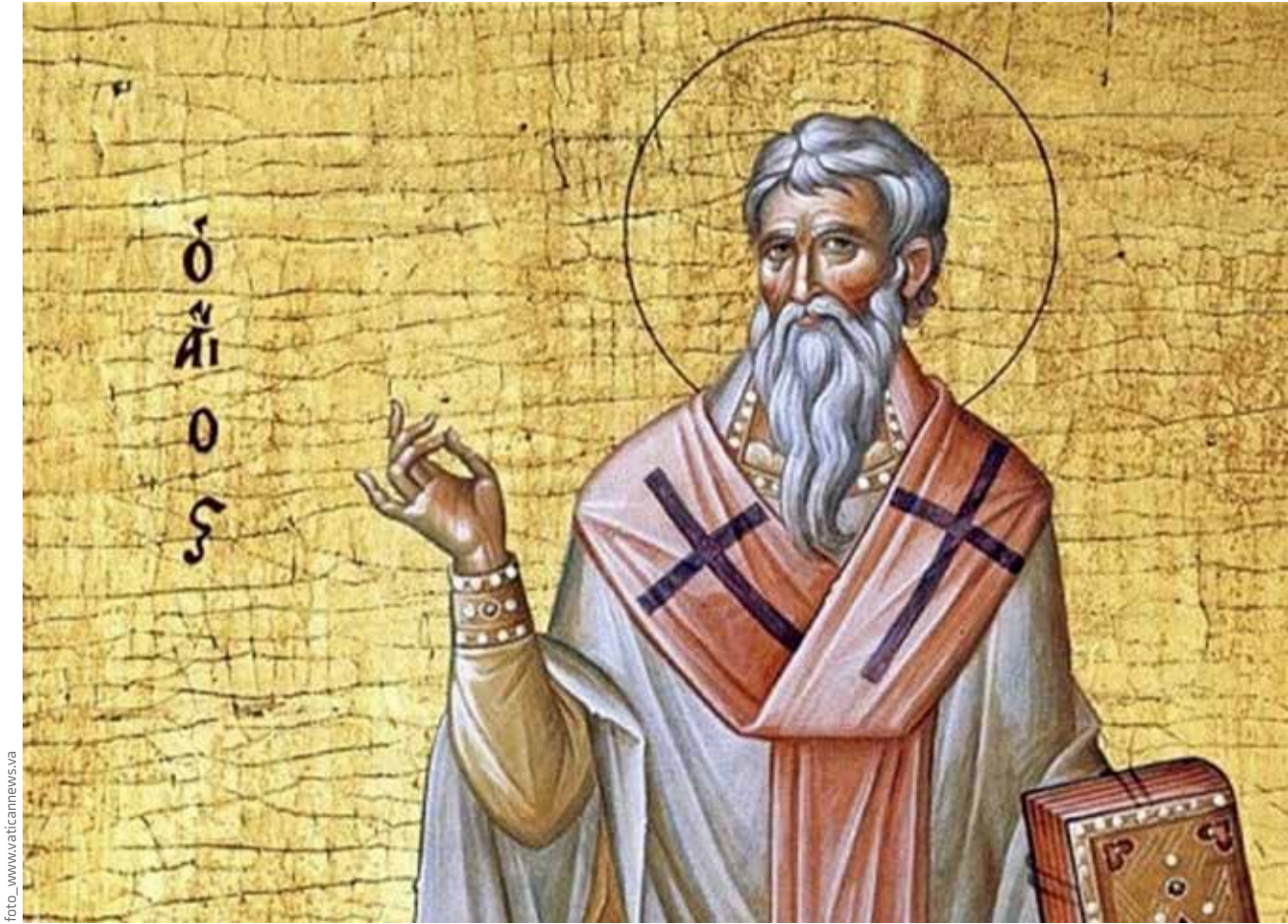

foto: www.vaticannews.va

IRENEJ LYONSKI O RAZMERJU MED RAZLIČNOSTJO IN EDINOSTJO

IRENEJ LYONSKI – UČITELJ EDINOSTI

Od 21. januarja 2022 je v Rimski cerkvi po razglasitvi s strani papeža Frančiška Irenej Lyonski tudi uradno imenovan cerkveni učitelj – in sicer kot *doctor unitatis* (učitelj edinosti). Če je bilo s strani strokovnjakov, ki so papežu svetovali glede te razglasitve, v zadnjih letih nekaj dvomov, saj v Irenejevem delu zasledimo tudi usedline milenaristične miselnosti o Kristusovem tisočletnem kraljevanju na zemlji (prim. tudi Raz 20), ki je bila pozneje razglašena za zmotno, glede naslova, ki ga po novem nosi, to je »učitelj edinosti«, ni dvomov. Tako s svojim delovanjem v vlogi cerkvenega voditelja kot v teološkem snovanju – velja nasploh

za prvega teologa Cerkve – je bilo zanj načelo edinosti eno izmed ključnih. Kot bo pokazano v nadaljevanju, ima ta ključna značilnost njegove miselnosti močne svetopisemske osnove.

Irenej je bil Grk iz Polikarpovega rojstnega mesta Smirne v Mali Aziji, zdaj v Izmirju v Turčiji, rojen verjetno med letoma 120 in 140. Med preganjanjem kristjanov s strani Marka Avrelija, rimskega cesarja med letoma 161 in 180, je bil Irenej že duhovnik lyonske cerkve. Duhovniki tega mesta, med katerimi jih je bilo veliko zaprtih zaradi vere, so ga leta 177 poslali v Rim s pismom papežu Eleveriju o herezijski montanizmu. Po vrnitvi v Galijo je Irenej nasledil mučenca svetega Potina in postal drugi

lyonski škof. Čeprav glede konca njegovega življenja ni veliko znanega, ga katoličani častimo kot mučenca. Skoraj vsi njegovi spisi so bili usmerjeni proti gnosticizmu: najbolj znan med njimi je *Adversus haereses* [= *AH*] *Zoper krivoverstva*.¹ Za Irenejevo teologijo je vprašanje glede edinosti eno osrednjih, kar je le deloma mogoče pojasniti z njegovimi antignostičnimi polemikami. Bolj temeljno ta naravnost izhaja iz notranje dinamike njegovega razumevanja vere in teologije. V nasprotju z različnimi božanskimi bitji gnostičnih sistemov in dvema bogovoma pri Markionu Irenej vedno znova poudarja, da obstaja samo en Bog, Oče enega Jezusa Kristusa. Ta eden in isti Bog je ustvaril človeka in od samega začetka načrtoval njegovo odrešenje. Od začetka zgodovine se je razodeval po svoji Besedi in tako pripravlj

prihod svoje Besede v mesu. Jezus Kristus je resnično eno; je Bog in človek. V nasprotju z osnovno protitelesno usmeritvijo gnostične misli je Irenej poudaril, da je Beseda postala meso, da bi lahko posredovala svojega Duha našemu telesu. Tako bo naše človeštvo, ki ga Duh postopoma preoblikuje v podobo Sina, sprejeto v osebno občestvo z Očetom in napolnjeno z njegovim življenjem. Na ta način se začetek poveže s koncem, prvi Adam je odrešen v drugem, Božje stvarstvo pa je po Duhu v Sinu v celoti povzeto in vpeljano v Očetovo navzočnost.

EDINOST V RAZLIČNOSTI

Na podlagi naslednjih petih konkretnih primerov iz življenja in učenja Ireneja Lyonskega bo še lažje zasijal ta poudarek na mišljenju različnosti v edinstvi, ki je jasno – četudi kdaj zgolj posredno – utemeljen v učenju Svetega pisma.

Cerkev po vsem svetu, a vendar ena vera

S konceptom edinosti je tesno povezana tudi Irenejeva ekleziologija. Izraz *ekklesia* uporablja le za osrednjo fazo zgodovine odrešenja: to je skupnost, v kateri in po kateri Duh posreduje Kristusa vsemu človeštvu in preoblikuje človeštvo v Kristusovo telo. Toda vse v Stari zavezi pripravlj

Čeprav je Cerkev razsejana po vsem svetu (*oikoumene*) in sega do skrajnih meja zemlje (*Ecclesia enim per uniuersum orbem usque as fines terrae seminata*), je po apostolih in njihovih učencih prejela vero v enega Boga, Očeta vsemogočnega, ki je naredil nebo in zemljo, morje in vse, kar je v njih. (*AH* 1.10.1)

S pomočjo bibličnih aluzij Irenej poudari, da je Cerkev razsejana po vsem svetu, a oznanilo ohranja, kakor da prebiva v eni hiši; v oznanilo apostolov veruje, kakor da ima eno dušo in isto srce; to oznanilo soglasno oznanja, uči in izroča, kakor da ima ena usta: »Čeprav na svetu obstajajo različni jeziki, je moč izročila ena in ista. Kajti Cerkve, ustanovljene v Germaniji, nimajo drugačne vere ali drugačnega izročila kot tiste pri Ibercih, pri Keltih, na Vzhodu, v Egiptu, v Libiji ali v središču sveta.« (*AH* 1.10.2)

¹ Od leta 2018 je na voljo tudi v slovenskem prevodu: Irenej Lyonski, *Zoper krivoverstva*. Prevedli Benjamin Bevdj, Gašper Kvartič in Jan Ciglenečki (Ljubljana: KUD Logos, 2018). Ker je izdaja hitro pošla, je knjiga bralcem ponujena brezplačno v elektronski obliki na spletni strani založbe.

Kvatrodecimani

Ob koncu 2. stoletja je prišlo do hudih trenj med kristjani v Rimu in na Zahodu (tudi v Galiji), ki so veliko noč že obhajali na nedeljo po prvi spomladanski polni luni, in tistimi v Mali Aziji, ki so ohranjali judovski način obhajanja pashe, to je na 14. dan judovskega meseca nisana (t. i. kvatrodecimani). S tem sta bili povezana tudi dva načina postenja pred praznikom. Kot poroča Evzebij Cezarejski, je Irenej leta 190 (ali 191) odločilno vplival na papeža Viktorja I., da ni izobčil krščanskih skupnosti v Mali Aziji, z znamenito maksimo: »ἡ διαφωνία τῆς νηστείας τὴν ὁμόνοιαν τῆς πίστεως συνίστησιν [lat. *dissonantia ieiunii non dissolvit consonantiam fidei*] / Razhajanja v postu so poudarila enotnost naše vere.« (HE 5.24.13) Cerkve v Mali Aziji so praznovale veliko noč v skladu z judovskim izročilom še več kot stoletje dlje in so

foto_catholicexchange.com

ostale v občestvu z Rimom. Tako je Irenejev odnos do cerkvene edinosti niansiran: nikoli ne preneha vztrajati pri edinosti v bistvenih stvareh, vendar vztraja tudi pri dopuščanju razlik v izročilih, ki ne zadevajo »ene in iste vere«.

Štirioblični evangelij, povezan v enem Duhu

V Irenejevem času je bila še navzoča močna potreba o teološki utemeljitvi za soobstoj štirih evangelijev. Krivoverec Markion je denimo priznaval le enega, Lukovega, in še to brez določenih odlomkov; ebioniti so uporabljali le Matejev evangelij, valentinijanci pa Janezovega. Irenej prav to njihovo rabo različnih evangelijev vključil v svoj argument za resničnost vseh štirih evangelijev.

Število evangelijev ne more biti ne večje ne manjše, kot je. Ker obstajajo štirje konci sveta, v katerem

bivamo, in štirje glavni vetrovi (*pneúmata*), in ker je Cerkev razsejana po vsej zemlji – steber in opora Cerkve pa sta evangelij in Duh (*Pneûma*) življenja – sledi, da ima Cerkev štiri stebre, ki od vsepovsod vejejo nepropadljivost in oživljajo ljudi. Iz tega je razvidno, da nam je Beseda, ki je izdelala vse, ki sedi na kerubih in vse povezuje, ob svojem razodetju ljudem dala štirioblični evangelij (*tetrámorphon euangélion*), ki ga povezuje en Duh. (AH 3.11.8)²

Številni udje pričujejo o eni Kristusovi osebi

Kakor so starozavezni preroki različno vnaprej napovedali Kristusa, tako duhovni človek – v irenejanski perspektivi – vsak na svoj način spoznava oz. razodeva enega Gospoda. Nekateri so ga videli v slavi, drugi na oblakih, nekateri so ga imenovali Sodnik, spet drugi so napovedali njegovo lepoto, njegovo učlovečenje, njegova ozdravljenja, trpljenje, vstajenje itd.

Ker so bili tudi oni Kristusovi udje, je sleherni med njimi prerokbo pokazal kot določen ud, vendar so vsi, čeprav številni, vnaprej upodabljali in oznanjali eno (osebo). Kakor se v naših udih kaže delovanje vsega telesa, podoba celega človeka pa se ne kaže v enem udu, ampak v vseh, tako so tudi vsi preroki vnaprej upodabljali eno (osebo), vendar pa je sleherni med njimi ojkonomijo izpolnjeval kot določen ud in glede na svoj ud prerokoval o Kristusovem delovanju. (AH 4.33.10)

Mnogozvočje in en napev

Pri razlagi Svetega pisma Irenej svetuje, da nekatera vprašanja razložimo tako, kot znamo po Božji milosti, nekatera pa zaradi omejenosti našega védenja prepustimo Bogu.

Če na način, ki sem ga pravkar omenil, nekatera vprašanja (*zetémata*) prepustimo Bogu, bomo ohranili svojo vero in ostali izven nevarnosti; vse Pismo, ki nam ga je dal Bog, bo za nas skladno (*sýmphonos*); prilike se bodo skladale s tem, kar je bilo jasno povedano, in to, kar je bilo jasno povedano, bo razlagalo prilike; prek mnogozvočja (*polyphonia*) besedil bo v nas zazvenel en sam skladen napev (gl. AH 2.28.3). • • •

² Irenej to misel v nadaljevanju svojega dela obširno utemeljuje (gl. AH 3.11.8–9).

TISTI MLADENIČ, KI SO GA ODNESLI MRTVEGA

Lk 7,11-17

V Pismu preberemo, da se je Jezus z učenci odpravil v mesto Nain. Za njimi se je vila dolga kolona ljudstva. Spontano romanje v lepo vas s prelepo in rodovitno okolico. Za nas je zanimiv dogodek, ko je naša množica pri mestnih vratih trčila ob sprevod iz mesta. Nekega mladeniča, sina ovdovele matere, naj bi zakopali v eni izmed številnih votlin v bližnji okolici. Jezus je takoj opazil jok matere. Njen edini hranitelj je umrl. Gospod je takoj pristopil in jo potolažil: »Ne jokaj.« Dotaknil se je nosil in nosači so se zaustavili. Nato je Gospod preprosto rekel: »Mladenič, vstani!« in mladenič

se je dvignil in začel govoriti.

To me spominja na prve dni moje vojaščine. Dva dni za mano je prišel krepak mladenič, Mile. Bil je »od Doboja«. Najprej so mu dovolili, da se jenaspal. Vhipu,

ko se je prebudil, je vprašal: »Ali je tukaj kaj delati?« Tisti hip smo ga vsi vzljubili. Tudi preimenovali smo ga: Mujo od Doboja. Bila sva najboljša prijatelja do konca vojaščine. Morda je tudi nainski mladenič najprej vprašal, če je kaj delati. Jezus ga je izročil materi.

Ali bi izlet v Nain mogel biti lepši? Lep kraj, lepa okolica, ravno prav za Jezusov čudež. Obe množici sta enosrčno priznali: »Velik prerok je vstal med nami!« Govorica o tem se je razširila po deželi.

Koliko vprašanj se ob tem postavlja živemu človeku! Kaj se je dogajalo naprej? Ali so domačini Jezusu priredili slovesni sprejem? Ne morem si predstavljati, da ne bi. Kako se je veselila srečna mati, ki je sina že drugič prejela iz Božjih rok? Ali so mladeniči in mladenke zaplesali poskočen *hora kolo*? Povod za rajanje so imeli. Blagoslovljeni so bili vsi: najprej ljuba mati, ki je prejela sina,

pa tudi vse ljudstvo, ki je v Jezusu prepoznalo svojega Mesija. Posebno zanimivo bi bilo vedeti, kako je mladeničevo življenje potekalo od tistega dne naprej. Iz evangelijev vemo, da je vsako srečanje posameznika z Jezusom korenito spremenilo njegovo življenje. Spomnimo se gobavca (Lk 5,12), slepega (Jn 9,1), Lazarja in hromea (Lk 5,18), tudi primera Savla, ki je pred Damaskom trčil ob Jezusa in je iz tistega srečanja izšel kot apostol poganov, naš apostol Pavel. Brez njega ne bi imeli večine spisov krščanskega Svetega pisma.

Domnevati smemo, da je bil mladenič iz Naina

velik blagoslov za Cerkev. Kljub mladosti je imel bogate življenjske izkušnje. Za njim je bila *bolezen za smrt* in tudi smrt. Poznal je trpljenje, žalost in tudi obup. Skupaj z njim je umi-

foto: Churchofjesuschrist.org

rlo tudi upanje na ljubezen, družino, očetovstvo ter številne priložnosti za dobra dela. Trpel je, ker je zavoljo njega trpela njegova mati in morda tudi njegova črnolasa in črnooka Tabita. Poleg tega je imel izkušnjo onstranstva. Morda je, kakor pozneje apostol Pavel, na drugi strani slišal in videl, »česar oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo«, (1 Kor 2,9) in »slišal neizrekljive besede, ki jih človeku ni dovoljeno spregovoriti« (2 Kor 12,4). Mladenič s takimi izkušnjami ne more biti manj kot mladi modrec ter Gospodov služabnik. Njegovo pričevanje je moglo biti eno in edino: »Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni.« (Gal 2,20)

Skratka, biti skupaj in hoditi skupaj kakor obe množici, ki sta se ob Jezusu združili v eno samo, je gotovo model za življenje in delovanje kristjanov v našem času. • • •

VELIK MAJHEN MOŽ

Zgodba o Zaheju

Zahej je bil bogat »višji cestnar« majhne postave (Lk 19,2). Cestnarje, pobiralce davkov, so Judje prezirali. Nekaj vrstic pred Zahejevim plezalskim podvigom beremo o farizeju, ki moli: »Bog, zahvaljujem se ti, da nisem kakor drugi ljudje: grabežljivci, krivičniki, prešuštniki ali tudi kakor ta *cestninar*.« (Lk 18,11) Na drugem mestu bo Jezus sam, vsaj tako se zdi na prvi pogled, do cestnarjev zavzel negativno stališče. Ko govori o bratu, ki greši in ne posluša Cerkve, svetuje, naj jim bo »kakor pogan in *cestninar*« (Mt 18,17).

Zgodovinsko gledano, je bilo pobiranje davkov služba z negativnim slovesom. Ljudje so sovražili pobiralce davkov, ker so v imenu okupatorja, rimske oblasti, pobirali denar (davke), pregovorno več, kot bi smeli. Cestninar je bil torej Jud, ki je prodal svoj narod. Osovražnost tega poklica in posameznikov, ki so ga opravljali, nas torej ne sme presenečati.

Preseneča pa nas Jezusov odnos do teh: »Zahej, hitro splezaj dol, danes moram namreč ostati v tvoji hiši.« (Lk 19,5) V Jezusovih očeh je *tudi* Zahej Abrahamov sin, vreden odrešenja. Medtem ko so jih Judje prezirali, celo molili Boga, da jim ne bi postali podobni, Jezus jasno pove: »Sin človekov je namreč prišel iskat in rešit, kar je izgubljeno.« Evangelist se naslanja na Ezk 34,16, kjer je Jahve opisan kot pastir, ki poišče Izraela, svojo čredo, ki se je izgubila. Bog je odrešenik *ubogih*, še posebej v Lukovem evangeliju. Jezus se bo od vsega začetka postavil na stran ubogih, vseh na družbenem robu, zapostavljenih, zasmehovanih, osovraženih ... Zahej ni bil materialno ubog, nasprotno, a uboštvo je kategorija, ki presega materialno pomanjkanje. V Zahejevem primeru uboštvo predstavljajo osovražnost ter tudi njegove telesne omejitve, Zahejeva majhna postava, bil je namreč »premajhen«, da bi lahko videl Jezusa.

Zahejevo odločitev, da spleza na drevo, lahko razumemo. Toda zakaj se je odločil splezati prav na divjo smokvo (συκόμορος)? Morda zato, ker gre

za visoko drevo z dobrim razgledom. Toda Jeriha, kjer se dogaja pripoved, je v Svetem pismu znana kot »palmovo mesto« (5 Mz 34,3); zakaj Zahej ni splezal na vrh palme? Morda je evangelist izbral to drevo, ker divja smokva v Izraelu ni (bila) endemična vrsta drevesa. Pobiralec davkov – nekdo, ki so ga Judje imeli za družbenega »outsiderja«, ker je sodeloval z rimskim okupatorjem – sedi na drevesu, ki je botanični »outsider«. Morda je Zahej splezal na to drevo, ker divja smokva predstavlja »sorodnico« figovega drevesa oz. smokve. Ko se Jezus spušča z Oljske gore, prekolne smokvo brez sadu. Posušena smokva simbolizira nerodovitnost obredja in prihodnje uničenje templja. Lukova odločitev, da Zaheja postavi na divjo oljko, bi s tem kazala na prihajajoče dogodke v Jeruzalemu. Sad divje smokve spominja na figo, vendar je manj sladek. Nabiranje divjih smokv je tudi bolj naporno, saj so za ljudi neužitne, če pridne roke ne zarežejo v njihovo meso, preden dozorijo (kljub temu so jih uporabljali predvsem za krmo živali). Prerok Amos o sebi zapiše, da je bil »gojilec smokv« (Am 7,14). Njegova naloga je bila prav prebadanje ploda, ko je bil še na drevesu. Morda je evangelist s podobo prebodenih plodov tik pred pasijonom želel namigniti na prihajajoče dogodke v Jeruzalemu.

OSEBE: ZAHEJ, majhen mož z veliko željo

(ZAHEJ se prebija skozi množico, poskakuje in se trudi kaj videti preko glav teh, ki so vsi po vrsti večji od njega.)

ZAHEJ: Oprostite ... Se opravičujem ... Pardon! ... Ko bi le lahko prišel malo bliže! Oprostite, ampak res nič ne vidim zaradi vas. ... Od kod je prineslo tega farizeja s to čelado na glavi?!

(Se premika dalje skozi množico.)

A me, prosim, spustite mimo. Res bi ga rad videl, no. Samo malo. Se opravičujem. Pardon!

(Obstane in obupano zavzdihne.)

Krasno. Samo še tega petmetrskega Goljata se je manjkalo! S čim so ga pitali? Z rastnim hormonom?

¹ Besedilo skeča je prevedel in uredil Gregor Čušin. Zbirko skečev z (izvirnim) naslovom *A Funny Thing Happened to Me on My Way Through the Bible* je napisala Martha Bolton. Skeč je umeščen v kontekst s kratkim biblično-zgodovinskim uvodom oz. pojasnilom, ki ga je napisal Samo Skralovnik.

(Premeri s pogledom velikana od glave do pet, da zaslutimo, kako zelo velik je v resnici, nato reče:)

Oprostite, gospod. Gospod? Tu. Tu spodaj sem. Gospod!

(Ga pocuka za rokav.)

A bi se mogoče lahko umaknili? Ne, pa saj se ni treba, če vam ni do tega. Mislil sem samo, če ... A tako? Območni boksarski prvak v težki kategoriji. Še nepremagan? Če je pa tako, pa pozabite, da sem sploh kaj rekel. Se bom premaknil in bom koga drugega gledal v kolena.

Kaj me? Izzivate na dvoboj? O, to pa ne, gospod. Tepem se pa ne. Seveda sem že bil v ringu, ja, ampak samo, ko sem pobiral davke od prejetih pokalov in medalj.

Kaj? Ja, sem davčni uslužbenec. A?! Da ne marate dacarjev?

(Se prestrašen umika.)

Ja, dajte no, služba je pač služba. Nekdo pač mora pobirati davke. Gospod, zakaj si vihate rokave? Priznam pa, da je tudi meni postalo malo vroče. Glejte, gospod, a kaj pomaga, če rečem, da sem zelo nevesten javni uslužbenec? Skoraj nikoli nisem v pisarni, res! Oprostite, ni najbolj varno, da opletate z mečem.

(Se umika.)

Nič. Bom kar šel. Moram na ... nekam že. Dijo!

(Se preriva skozi množico in se skriva pred preganjalcem. Se ustavi. Počepne. Potem kuka, če je varno.)

No, tole je pa bilo! Sem mu le ušel. Končno enkrat, da mi pride prav, da sem majhen. In preden pozabim *(potegne iz žepa beležnico in pisalo)*, tale velikanski bučman bo fasal triletno revizijo.

Ha! Takole bom rekel, pravzaprav: če ne bom prav kmalu videl Jezusa, boste vsi fasali revizijo!

(Se spet začne pomikati skozi množico.)

Pardon! Me spustite mimo? Da ne? A je ta »Da ne« kot v Daniel? Daniel z »J« ali brez? ... In vi, kako pa je vam ime? Aha. Dobro.

(Se pomika naprej in si zapisuje.)

In kdo ste vi? Upam, da imate spravljene račune izpred treh let.

Pardon! Me spustite mimo? Da ne? Prav. Kako vam je ime?

(Si zapisuje.)

Pardon. A, vi me pa že prej niste spustili mimo. Krasno. Ime? *(Si zapiše.)* Hvala.

(Se skuša prebiti naprej, pa ne gre.)

To nima nobenega smisla. *(Pospravi beležnico.)* Na kakšen način naj pridem do Jezusa?! Rad bi čisto na kratko videl človeka, o katerem sem že toliko slišal. Vem, da nisem zadosti spodobno

oblečen, da bi se lahko srečal z njim ali celo rokoval, ampak saj bi ga rad samo za hip videl, no!

(Gleda okrog.)

Hmmm ... tamle je drevo. Če bi morda ... Že dolgo nisem plezal po drevesih ... Nikoli, pravzaprav. Razen po službeni dolžnosti.

Ko ljudje spustijo pse name, mislim ... Takrat se najlaže rešiš, če splezaš na drevo in počakaš, da se pes in njegov lastnik naveličata.

Nam s FURSA redko kdo časti kavo.

Pa pogledjmo ... Na tole drevo bi, mislim, lahko splezal. Če bi le dosegel tistole vejo.

(Skuša doseči vejo, pa mu ne gre, ker je premajhen. Poskuša večkrat, a zaman.)

Kje je zdaj kakšen pes, da bi mi pomagal?!

(Končno mu uspe in z veliko muko se potegne na vejo in naprej v krošnjo.)

No, takole. Končno.

(Pogleda preko množice.)

O, ja. Takole je veliko boljše. A, glej ga, tamle je Jezus!

(Steguje vrat, da bi bolje videl.)

Ampak ne vidim obraza, ker je obrnjen stran. Jezus! Hej, Jezus! Pogledj malo sem!

(Se napreza, da bi bolje videl, nato zavzdihne.)

Brez veze! Ne obrne in ne obrne glave. Tudi On me, tako kot vsi drugi, sploh ne opazi. Jaz idiot se trudim s prerivanjem in nato še plezanjem, Njemu se pa ne ljubi niti malo zasukati glave v mojo smer.

Saj, kdo pa sem, da bi me On opazil. Ne bom več zapravljaj časa tu in visel na drevesu kot kaka opica. Grem domov.

(Se odpravi, pa zastane.)

Kaj?! Kdo me kliče?

(Pogleda okrog.)

Ja, tu gori sem, na drevesu! Kdo me kliče? Heej! Tu zgoraj sem!

foto_wiki.com

(Mu zmanjka sape od presenečenja.)

Jezus je! V mojo smer gleda! Mene gleda! O, Bog, sem gre! Zakaj zjutraj nisem oblekel sveže srajce?! Ta je že vsa popackana. Ko bi vedel, da se bom danes srečal z Jezusom, bi uporabil tudi deodorant! Zdaj je, kar je.

Morda pa ne bo opazil. Ali zavohal.

(Se malo uredi.)

Ojoj, je že tu. Samo pogledj, kako vsi zijajo. Verjetno se sprašujejo, kaj hoče od vseh spoštovani Jezus Kristus od malega, od vseh zasmehovanega Zaheja! No, to tudi mene zanima, ker nimam pojma!

(Pogleda dol.)

Živijo, Jezus! Ja, jaz sem Zahej. Kaj bi ti? Jedel? A pri meni doma? Res? ... Si prepričan, da me nisi s kom zamenjal? S kakšnim večjim in višjim od mene? Ne?

Ne, ne razumi me napak. Seveda si dobrodošel v moji hiši, le presenečen sem, da si kdo želi priti k meni na obisk. Da se kdo sploh pogovarja z mano ... razen seveda takrat, ko me pošiljajo nekam. A kam? Nočeš vedeti.

Dobro, če si prepričan, da bi se rad družil z mano, potem ti bom pripravil tako večerjo, da boš kar strmел. Samo minutko, da splezam s tega drevesa ...

(Pleza z drevesa in si mrmra v brado.)

Kako me vsi gledajo! Kar naj! Vsi ti, ki so se mi smejali zaradi moje višine. Zdaj se nobeden ne smeje. A, seveda, Jezus se spozna. Končno nekdo, ki je pogledal mimo moje bruto zunanosti in pravilno

ocenil mojo neto vrednost. Hočem reči: notranji potencial. Tudi mi z majhno postavo lahko sežemo visoko. Lahko si najmanjši, a hkrati velik v Božjih očeh.

(Se vzravna in ponosno odkoraka.)

Pridi, Jezus. Greva jest! ...

foto_Dr. Avishai Teicher Pikiwiki Israel

foto_luč.si

LUČ.SI

»Da boste moje priče na Facebooku in po vsem Instagramu in Twitterju ter do skrajnih mej interneta.« (Prosto po Apd 1,8)

Luč.si je še dokaj mlada pobuda na področju pastorage in katehetskih pripomočkov. Delujemo, ker želimo mladim in odraslim ponuditi sodobne in kakovostne vsebine za rast v veri.

Za projektom stojiva Janez Meden in Domen Golob. Kot voditelja mladinskih skupin v svojih župnijah sva prevedla birmanski program Izbrani (ang. Chosen). Ker se nama je vsebina zdela dobra, veliko boljša od česarkoli, kar smo imeli na razpolago v Sloveniji, sva jo želela deliti z drugimi kateheti. Želela sva, da bi bili mladi deležni sodobnih in kakovostnih vsebin, saj je vera vendar nekaj živega!

Najprej sva se za pomoč obrnila na katoliške založbe, a sva bila hitro razočarana, saj nikjer nisva dobila podpore. Zato sva v izdajo vložila lastne prihranke ter zbrala ekipo zagnanih mladih – pri lektoriranju se je pridružil Gašper Klančnik, pri promociji Andrej in Špela Mehle, oblikovanje pa je prevzela Tina Nagode. Program je, Bogu hvala, zaživel in se zdaj izvaja na več kot 40 župnijah po celi Sloveniji.

foto_luč.si

Ker pa svežih in kakovostnih verskih vsebin niso potrebni le mladi in birmanci, smo po tuji predlogi pripravili še spletni program *Spremenjeni*, ki je primeren za starejšo mladino in odrasle, namenjen pa je požitvi in poglobitvi izkušnje svete maše.

Glavna vsebina obeh programov je podana v obliki privlačnih in vrhunsko posnetih videov, ki so primerni tako za osebno rast kot za uporabo v različnih skupinah, od bibličnih do mladinskih in zakonskih. Vso našo ponudbo najdete na spletni strani luč.si, aktivni pa smo tudi na Instagramu in Facebooku.

Vabimo, da se naročite tudi na naše novice, saj v adventu načrtujemo objavo čisto novega programa, ki ga pripravljamo sami, zaenkrat pa povemo le to, da bo osredotočen na Božjo besedo.

Delamo zato, ker verjamemo, da je evangelij ne samo dobra, ampak najboljša novica. Škoda je, da tako pomembnega sporočila, kot ga ima Cerkev, nihče ne sliši, ker uporabljamo zastarela sredstva. ...

CERKEV APOSTOLSKIH DEL MED POSLUŠANJEM IN OZNANJEVANJEM

Sinodalni biblični vikend v Kančevcih
(30. 9.–2. 10. 2022)

Biblični vikend je potekal v znamenju sinodalnosti. Pod vodstvom škofa Maksimiljana Matjaža smo se na to skupno popotovanje podali taki, kot smo, ne taki, kot morda bi morali biti, pa še nismo. Tisto, česar še ni, skupnosti ne more doprinesiti ničesar. Skupaj moramo bivati taki, kot obstajamo, četudi nepopolni, saj ta nepopolnost v veliki meri zbledi, ko nas Kristus poveže v veri, upanju in ljubezni, ki presegajo naše naravno življenje. Po tej poti, ki je živa in se spreminja, stopa z nami Kristus. Dihamo Božje življenje, ki iz naravnega bivanja ustvarja skupnost, sinodalnost.

Učimo se poslušati Svetega Duha, ki veje, kjer hoče, in prinaša novo življenje. Temu se naše naravno življenje v začetku morda upira. A učimo se poslušati, kaj nam govori, in razločevati, kdo nam govori. Razpoznavamo in okušamo sadove. Bog nas preseneča, saj je Bog svobode. Uči nas, da ga ne bomo odkrili v grmenju, kajti sila ne spreobrača in ne spreminja ritma bitja našega srca. Osupne nas, ko ugotovimo, kako se razodeva na križu ...

V Apostolskih delih odkrivamo, kako je »hoditi skupaj« v resnici bistvena narava Cerkev. Občestvo smo, v katerem ni nihče pomembnejši od drugih, enaki smo, odvisni smo med seboj, živimo drug iz drugega. Cerkev je družina, v kateri je avtoriteta sicer jasna, a utemeljena v službi ljubezni. Duhovniška služba pomeni služenje, sposobnost darovanja in sprejemanja darov.

Ne bojmo se, kadar nas beseda vznemirja. Če bi nas ne, bi morda občepeli v zatohlosti, tako pa prečiščuje nas, naše misli in naša dejanja. Deseto poglavje Apostolskih del opisuje srečanje med prvakom Cerkev, Petrom, in stotnikom Kornelijem. Sveti Duh, ki je »režiser« tega srečanja, nagovarja oba, čeprav vsakega od njiju posebej in na njemu razumljiv način. Petru zapoveduje, naj ne imenuje nečisto, kar je Bog očistil. Sveti Duh nam govori tudi po nevernih.

VI STE MOJE PRIČE

Novo zavezo lahko razumemo kot izpolnitev Pisem. Med besedili Stare zaveze, ki napovedujejo veselo oznanilo, je odlomek Iz 43,8-21, kjer starozavezni »evangelist« izraelskemu ljudstvu napoveduje rešitev iz babilonske sužnosti: »Glejte, nekaj novega storim, zdaj klije, mar ne opazite?« Nagovarja in kliče jih, da bi bili njegove priče, saj so spoznali, da je Bog njihov osvoboditelj, ki se jih je usmilil. Prerok Nehemija poroča o tem, kako je vse ljudstvo zbrano poslušalo besede Mojzesove postave, ki jih je prebiral duhovnik Ezra (Neh 8,21-12), da bi umelo besede, ki so jim bile oznanjene. V Novi zavezi evangelist Luka piše o tem, kako je Jezus zbral dvanajstere, ki so poslušali besedo, in žene, ki so bile deležne usmiljenja, kar pomeni, da so besedo izkusile ... Tudi mi smo poklicani k branju Božje besede, da bi jo umeli in ponesli do drugih.

Lukov evangelij in Apostolska dela zaznamuje skupna točka preloma. Prvi opisuje, kar je Jezus delal in učil »do dne, ko se je odmaknil od njih in se vzdignil v nebo« (Lk 24,50-53). V njem je razodeto vse, kar je Bog hotel sporočiti človeku (Heb 1,1-2). V prvem poglavju Apostolskih del v prvih treh vrsticah to povzame, potem pa razkrije načrt tega, kar se bo zgodilo kasneje. Pomenljivo je ime naslovnika zapisanega, Teofil; to ime pomeni tako »božji ljubljene« kot tudi »ta, ki ljubi Boga«. Evangelist mu piše o tem, kako nas Bog ljubi in kaj je storil za nas, ki mu prav zato lahko ljubezen vračamo.

NARAVNO IN BOŽJE ŽIVLJENJE

»Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje,« piše evangelist Janez (3,16), medtem ko Marko pove: »Saj tudi Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel in dal svoje

foto: Nina in Klemen Šavli

življenje v odkupnino za mnoge.« (Mr 10,45) Markov in Janezov evangelij sta mistično povezana. Markov evangelij se čvrsto drži besed in dejanj Jezusa, Božjega sina. Tako med drugim zapiše, kako je Jezus izrecno napovedal: »Toda ko bom obujen, pojdem pred vami v Galilejo.« (Mr 14,28) A tako učenci kot žene, ki so Jezusa spremljale, to očitno preslišijo. Po križanju ga iščejo v grobu. Šele mladenič v belem oblačilu jih napoti v Galilejo. Sami se ne moremo odrešiti, sami ga ne moremo najti. Celo evangelij ni dovolj; pripelje nas do groba, kjer se naravno življenje konča. Jezusa moremo odkriti le po Svetem Duhu.

Janezov evangelij nam predstavi Jezusa, Besedo, ki je meso postala in se naselila med nami (Jn 1,14). To bivanje, učenje in življenje opisuje vse do predzadnjega poglavja, ki ga konča z besedami: »Jezus je vpričo svojih učencev storil še veliko drugih znamenj, ki niso zapisana v tej knjigi; ta pa so zapisana, da bi vi verovali, da je Jezus Mesija, Božji Sin, in da bi s tem, da verujete, imeli življenje v njegovem imenu.« Potem pa vendarle doda še eno poglavje, v katerem opisuje, kako se je Jezus prikazoval učencem ob Tiberijskem jezeru, kamor so mu po navdihu Svetega Duha sledili, da bi ga našli.

VSE ČLOVEŠTVO JE ZBRANO V NJEM

Sveto pismo je v prvi vrsti knjiga molitve. Seveda je vznemirljivo, ko ob prvem branju odkrivamo nove in nove stvari. A pomembno je vračanje k prebranemu. Po začetnih vtisih nas postopoma začne nagovarjati, da bi kasneje tudi sami odgovarjali Božjemu nagovoru. Sveto pismo nas vodi, da bi se prepoznali kot del Božjega telesa.

Od raja dalje človek hrepeni po tem, da bi bil z Njim. Odkriva ga v skrinji zaveze, v templju v shodnicah ... od polnosti časov dalje pa je On sam v nas, v našem mesu. In nas pošilja: »Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mt 28,19-20) Da bi to zmogli, smo poklicani vse dni do konca sveta brati, poslušati, čutiti, sprejemati, okušati Božjo besedo, da bi iz nje dobili moč za Božje življenje, ki je velikonočna ljubezen.

Po svojem trpljenju je Jezus učencem do dne, ko je bil vzet v nebesa, z mnogimi znamenji izkazal, da živi (Apd 1,1-3). Ni jim dokazoval življenja, ampak se je izkazal živ. Vstopil je v obup emavških

učencev in jima vrnil smisel življenja, da je gorelo v njima. Kristusove rane vstopijo v naše življenje. Kristus nas sreča v gotovosti greha in smrti. Skupaj z njim smo pokopani v njegovo smrt, da potem skupaj z njim tudi vstanemo v evharistiji. Po krvavi avanturi in potem, ko je v svojem telesu združil vse človeštvo, se – novi Adam – vrne k Očetu.

»BOG Z NAMI« JE DEFINICIJA BOGA

Apostolom, ki jih je izbral, je Jezus dal naročila po Svetem duhu, ki je očetova ljubezen, polnost odnosa med očetom in sinom, komunikacija. To ljubezen nam Bog daje, da zmoremo živeti Božje, krstno življenje. Bog z nami je definicija Boga. Že Beseda sama nas ohranja, rahlja naš razum, poglede, občutke ... Iz besede razumemo drugo besedo, asociacija nas pelje dalje, do grozda

foto: Nina in Klemen Šavi

različnih vtisov, misli, čutenj. »Če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas, prosite, kar koli hočete, in se vam bo zgodilo.« (Jn 15,7) Če ostanemo v njem, bomo vedeli, kaj prositi, in izproseno sprejeti. Samo v Svetem Duhu zmoremo to prepoznati.

»Tistim, ki so besedo sprejeli, je dala moč, da postanejo Božji otroci.« (Jn 1,12) Biti božji otrok je odnosnostna, ne religiozna kategorija. Moč je v tem, da prepoznamo Boga kot Očeta, ki nas ljubi. Sad ljubezni pa je veselje. »Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj! Kakor sem vas jaz ljubil, tako se tudi vi ljubite med seboj!« (Jn 13,34) Enkratnost te zapovedi, edine, ki je zapisana v Janezovem evangeliju, je v tem, da je Bog privzel moje telo, moja čustva, da v meni živi on. Moram se le predati, sprejeti tisto, kar je že v meni.

RAZLOČEVANJE DUHOV

Pomembno je razpoznati, kdo nam govori. Najlažje to spoznamo po sadovih, ki jih rodi delovanje njegove besede. Tako je na primer višek fizične in duhovne ljubezni, ki povzroči, da gremo iz sebe, rojstvo otroka. Apostol Pavel v pismu Galačanom (5,16-26) našteva sadove duha in odsotnosti duha. Naravno življenje z nenehnim kopičenjem izčrpava samega sebe, ker nima nikogar, s komer bi pridobljeno delil. Ni odnosa, ni komunikacije. Prisotnost odnosa je ključna. Sadove duha prepoznamo po tem, da niso sami sebi namen. Zaužijemo jih, živimo iz njih, delimo jih in iz tega se rodi odnos. Dela mesa pa se kažejo v strahu, lenobi, dvomu, brezupu, zapiranju vase in obsojanju drugih.

Duha in novo življenje pa moramo živeti v mesu. Po križanju so učenci pričakovali vrnitev »poduhovljenega« Jezusa (Lk 24,36). On pa se je med njimi pojavil s telesom. Da bi jih o tem prepričal, jih je vprašal celo po hrani. Seveda pa je »v mesu« treba živeti »po duhu«. Samo meso nima perspektive odnosa, zato ubija. Pomembno za razločevanje je torej uvideti obstoj oziroma neobstoja odnosa.

Trpljenje (lastno, bližnjega ali celo Boga) je pogosto vzrok za odpad od Boga. To se dogaja učencema na poti v Emavs, saj ne zmoreta dojeti, kako se lahko v tako strašnem dogodku, kot je križanje, razodeva Božja moč. Šele po lomljenju kruha prepoznata Jezusa. A kako, ko vendar nista bila prisotna v dvorani zadnje večerje? Morda pa sta poznala njegovo prejšnje ravnanje, ko je denimo poklical Levija in jedel z grešniki (Lk 5,27-32). Veličina božjega sina je v tem, da lomi kruh s cestninariji in grešniki in se jih ne sramuje. Izkaže jim bližino, ki pripelje do spreobrnjenja. »Kruh pa, ki ga bom dal jaz, je moje meso za življenje sveta.« (Jn 6,51) Če bi se ogibal grešnikov, Jezus ne bi mogel biti v meni. Pa ne le v meni. Kristus je trpel in vstal v odpuščanje grehov vsem narodom (Mt 28,20). Med dragocenimi sadovi duha je svoboda. V Apostolskih delih beremo (28,30-32), kako je v verige vklenjeni apostol Pavel v Rimu – med Rimljani, ki ga bodo na koncu ubili, in Judi, ki ga ne bodo razumeli – povsem svobodno oznanjal Božje kraljestvo. Oče ne bo kraljeval po prerokih, kraljih, mogočnejših, temveč po Sinu, ki bo kraljeval v nas in med nami. Božje kraljestvo nastopi, ko smo v Njem in On v nas. Ko se ne bojimo več zase, ravnamo svobodno in brez ovir.

foto: Nirina in Klemen Šavli

V SINOVSKEM ODNOSU

Ko živimo sinovski odnos z Bogom, vemo in čutimo, da nas Oče ne pušča samih, da nam je poslal Sina, ki je sprejel naše zemeljsko življenje in dal Duha. Duh vsakega nagovarja na osebni način, primeren človekovi enkratnosti. A je vsebina nagovora vedno ista. Takšna naj bo tudi naša molitev, izogibajmo se šablonam, vsebina pogovora z Bogom naj bo naša resničnost. Ta zanima Očeta, četudi jo seveda že pozna. Molitev naj poteka v domačem okolju, v sinovskem odnosu z Bogom, na katerega se obračamo s preprostostjo, zaupljivo in spontano, saj v njem živimo, se gibljemo in smo. Posvetne misli so na prvi pogled pogosto privlačne, a le površinsko in za kratek čas. Da bi spet dosegli vznemirjenje, kmalu potrebujemo vedno nov odmerek. V nas sprožajo zasvojenost, praznino, jezo in razočaranje. Božje misli pa nas sprva lahko prestrašijo, ker zahtevajo dejaven odnos, spremembo, ko pa jih sprejmemo, nam prinesejo mir, ki traja. Prosim moramo za pogum za premagovanje strahu, naučiti se moramo prepoznavati okus dobrega in slabega, da bi prvemu sledili, drugo pa zavrgli. Pri tem so nam v spodbudo svetniki, saj so tudi oni bitja iz mesa in krvi, s svojimi željami, hrepenenji in skušnjavami hudega duha. Tega se ni treba bati, saj brez naše privolitve ne more ničesar storiti.

V shodnici v Kafarnaumu so farizeji očarani (Lk 4,31-37) nad Jezusovim učenjem, v resnici pa ga ne razumejo. Prepozna pa ga hudi duh in začne

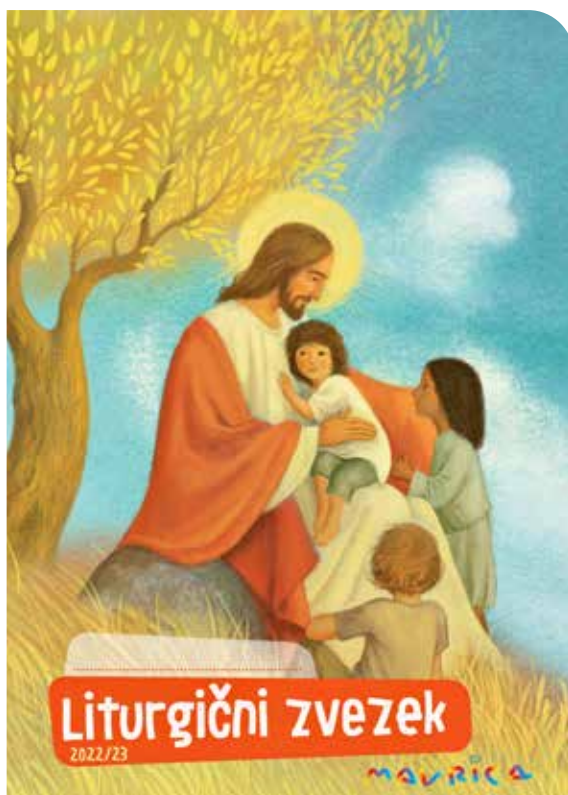
vpiti v strahu, da mu je prišel kaj vzeti. Podobno čutimo mi, kadar z Bogom nismo udomačeni. Čisto drugače je, ko razumemo, da Jezus želi, da bi bilo v nas njegovo veselje in da bi bilo naše veselje dopolnjeno (Jn 15,9-12). Bog potrebuje odprto srce, ki ga ljubi. To srce je pogosto že izkusilo trpljenje in odpad od Boga. Zato lažje prihajajo k njemu pogani kot verni, ki mislijo, da so tako ali tako storili že vse, kar bi Bog lahko pričakoval od njih.

EVANGELIJ IN APOSTOLSKA DELA KOT DIPTIH

Božje oziroma nebeško kraljestvo je kot zaklad na njivi, za katerega najditelj proda vse, kar ima (Mt 13,44-49). Je dar vere, da je Bog z nami, da vstopa v naša življenja in da je poslal svojega edinorojenega sina, da bi nas odrešil. V evangelijih je zapisano, kar je Jezus učil in delal, ko je prebival med nami. Vendar se s trenutkom, ko je bil vzeti v nebo, ni nič končalo. Luka zato svojemu evangeliju doda Apostolska dela, ki so zapis o življenju Cerkve. Oba skupaj delujeta kot diptih odrešenja. Kdor ga prebira in uresničuje v svojem življenju, dodaja delom Petra, Pavla, drugih apostolov in njihovih naslednikov še svojo zgodbo o življenju iz vesele novice. Naj nas pri tem ne zaustavi ne strah, da bi sledili Sinu človekovemu, ki nima prostora, kamor bi glavo naslonil, ne misel na pokop svojih mrtvih, ne slovo od domačih (Lk 9,57-62). Zazrti v Očetovo obličje, se ne ozirajmo nazaj! •••

LITURGIČNI ZVEZEK MAVRICA

Vrčon Jejčič, Kristina; Košir, Melita
Družina (2022)

Ko sam izkusiš, da ima Jezus res besede večnega življenja in da držijo Božje besede – »Gospod, h komu naj gremo? Besede večnega življenja imaš!« (Jn 6,68-69) – želiš to predati tudi otrokom. Svojim in drugim. In ko veš, da imaš v reviji *Mavrica* res dobre materiale (tako ilustracije kot tekste), si želiš iz njih narediti nekaj lepega. V tej želji dati otrokom nekaj lepega in dobrega se je rodil *Liturgični zvezek Mavrica*.

Nam lahko predstavite, kako je Liturgični zvezek sestavljen?

Na začetku sta dve molitvi, ki ju lahko katehet uporabi ob začetku veroučne ure. Sledi koledar s pomembnimi opombami glede cerkvenega leta, v katerega lahko otroci vpisujejo svoje zaznamke.

Nato pridejo na vrsto evangeliji za vse nedelje in praznike. Izbranemu citatu iz evangelija sledijo vprašanja za vsako triletnje in nalogice so prilagojene starosti: malčki obkrožijo, mlajši napišejo besedo ali dve, starejši pa so izzvani, da premislijo, kaj Božja beseda sporoča prav njim, in to tudi zapišejo v daljšem razmišljanju. Vsaki nedelji je priložena nalepka, na kateri je slička, ki se nanaša ali na praznik ali na Božjo besedo tiste nedelje.

Letošnja novost je, da otroke in mlade nagovorimo tudi preko video vsebin, saj so jim zelo blizu. Zato je vsak evangelij opremljen tudi s kodo qr, kjer 6 duhovnikov dinamično razloži evangelij.

Je lahko liturgični zvezek mesto vstopa Besede v družino?

Če otrok ve, da ga bo nekdo o poslušani Božji besedi nekaj vprašal (in s tem otrok vidi, da ta Beseda nekomu veliko pomeni), potem bo Božji besedi vedno bolj prisluhnil. Vprašanja so zastavljena tako, da otrokom in veroučiteljem pomagajo pri pogovoru o tem, kar so slišali pri maši.

Komu je namenjen Liturgični zvezek?

Otrokom vseh starosti. Najmlajši, predšolski otroci si želijo prejemati nalepkice ob koncu maše in imeti svoj Liturgični zvezek, v katere jih lepijo. Nalepka kot majhno crkljanje ob koncu maše. Super! Osnovnošolci pa rešujejo vprašanja; upamo in želimo si, da tudi odprejo Sveto pismo in spet preberejo Božjo besedo tiste nedelje. Kajti če samo malo, za tanko špranjo, odpremo vrata svojega srca Božji besedi, sem prepričana, da bo, kot pravi prerok Izaija, Božja beseda sama delovala naprej.

Kako še spodbujate branje Božje besede pri Mavrici?

Pri reviji *Mavrica* Božji besedi v vsaki številki razložimo en nedeljski evangelij. Pred petimi leti smo zaključili s triletnim ciklom zgodb iz Stare zaveze, od stvarjenja do napovedi Odrešenika. Zelo velik projekt, ki so ga krasile odlične ilustracije.

Kaj si želite v prihodnje?

Želimo si, da bi nas, ustvarjalce Mavrice, Božja beseda navdihovala, vodila, da bi jo čutili kot ljubeč šepet Očeta prav meni, prav zdaj, prav tu. Če bomo to živeli, bomo hoteli to tudi predati naslednjim rodovom. ...

Z urednico Mavrice se je pogovarjala Teja Omerzel.

Meditacija in molitev ob odlomku Božje besede:
»Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni.«
(Gal 2,20)

Zapeljal si me in dal sem se zapeljati. Zakaj ravno jaz, Gospod? Vodiš me na kraje, ki jih ne poznam, pred faraone in vladarje, ki jim nisem kos, na vodo, v kateri ne znam plavati.

Včasih se mi zdi, da hočeš preveč. Da ne zmorem. Razmišljam, da bi te pustil in šel po svoje. A tudi če bi hotel oditi, Gospod, h komu naj grem? Ti imaš besede večnega življenja! Ti si ta, ki živi v meni, brez tebe sem nič. Kaj ostane, če izgubim Tebe? Ti si moja moč in moja skala. Ti si dih v mojih pljučih, ti si žar v mojih besedah, ti si ljubezen, ki jo nosim, ti si veselje in mir moji duši. Brez tebe me ni, Gospod.

Varuj moj korak, da ne bom bežal pred teboj. Vstopi znova v mojo hišo po svetem obhajilu. Umiri mojo dušo, da bom slišal Tvoj glas na dnu srca. Omeščaj mojo voljo, da Ti bom dovolil, da me vodiš. Kadar govorim, govori Ti. Kadar poslušam, naj slišim Tebe. Kadar delam, deluj Ti. In naj v mojem pogledu ljudje najdejo Tvojega.

Tukaj sem, Gospod, vstopi in živi v meni. Naj ne živim več jaz, ampak Ti živi v meni. ...

KO POGLEDAM SVOJO SOBO NA
NOVEGA LETA DAN:

Pospravil bom,
vse bom pospravil.
(Sof 1,2)

"KOLIKO PA MAŠ TI TEH PODOBIC?"
JS:

Če bi jih štel, bi jih
bilo več kot peska.
(Ps 139,18)

KO NAROČIŠ URO NA AMAZONU IN
TI POŠTAR PRINESE SAMO REKLAME:

Moja ura še ni prišla.
(Jn 2,4)

DRUŽINSKI ČLANI PO
BOŽIČNEM KOSILU:

Zdaj ležijo vsi skupaj
in ne vstanejo več.
(Iz 43,17)

KO SREDI PREPIRA UGOTOVIŠ,
DA SE MOTIŠ:

V svojem duhu sem
bil globoko pretresen
in videnja moje glave
so me zmedla.
(Dan 7,15)

SODNIKI NA TEKMAH:

Izdajajo krivične
odloke in pišejo
okrutne sodbe.
(Iz 10,1)

V novem študijskem letu 2022/2023 bomo nadaljevali starozavezno pot skozi besedila Druge Mojzesove knjige in se skupaj z Mojzesom in izvoljenim ljudstvom podali iz egiptovskega suženjstva do Sinaja, kraja sklenitve stare zaveze.

ZAVOD
BIBLIČNO
GIBANJE

BIBLIČNA ŠOLA
Evangelii gaudium

Termini srečanj:

- 26. 10. 2022
- 23. 11. 2022
- 14. 12. 2022
- 25. 1. 2023
- 15. 2. 2023
- 22. 3. 2023
- 26. 4. 2023
- 24. 5. 2023
- 21. 6. 2023

Srečanja bodo potekala
od 17.00 do 18.30.

škof msgr. dr.
MAKSIMILIJAN MATJAŽ

sestra dr.
SNEŽNA VEČKO

doc. dr.
SAMO SKRALOVNIK

predavateljica in predavatelja

Predavanj se lahko udeležite v pastoralnem domu sv. Jožefa v Preski ali pa v spletno predavalnico vstopite preko povezave. Več informacij in prijave:

biblicnogibanje.si • info@biblicnogibanje.si